

Weşanên Dersim : 4

Çapa Yekem : Çileyê Paşin 1995

Adres:

Rıza Çolpan
33 Villiers Str.
Merrylands 2160
Sydney/AUSTRALIA

N A V E R O K

Pêşgotina niviskar.....	5
Çiroka bav û dayika gelê Kurd, ewên heri kevn, Kurdoû Werdê.....	23
Pêxamberê Kurd Zerdeşt û Ol'a Zerdeşt.....	32
Kurê kurd Rustem'ê Zal.....	37
Çiroka Memê Alan û Zina Zêdan.....	38
Ferhat û Şirin.....	56
Derketina hukma Asûr û Kawa ê hesinkar.....	57
Deketina qiralê Yewnan, Îskender'ê mezin.....	64
Derketina Ol'a Îslam.....	67
Hukumdariya Eba Mıslum.....	72
Dewleta Hasnewî û Şadadi.....	77
Dewleta Kurd a Merwani.....	80
Derketina Tırkan.....	81
Dewleta Kurd a Eyûbi.....	83
Derketina dewleta Osmanlı.....	87
Çend wêjevanên Kurd, ewên diroki.....	90
Şerêkelea Dımdım.....	92
Serihıldana Şêx Ubedullah.....	94
Şerê cihan'ê yekemin.....	96
Derketina Mıstefa Kemal.....	100
Peymana Sewrê.....	102
Komelên Kurd û serihıldana Qoçkiryê.....	106
Peymana Lozanê.....	109
Pırsa Kurd lı meclisa Tırk de.....	111
Lı qurna bistan de çend tevgerên Kurdistan'a Îran û İraq.....	116
Serihıldana Şêx Mahmût Berzenci.....	121
Serihıldana Sêx Said'ê Pıran.....	123
Serihıldana çiyay Agır'ê.....	131
Tevkuştina Dêrsım.....	137

Siûsêguleyêndîjmin.....	170
Komara Mehabadê û xurandîna komarê.....	173
Bûyera Çîl neh (49) ronakbirên Kurd.....	181

A G A D A R Î

Xwendevavê birêz,

berî ku tu destpêka xwendîna ev pirtûkê biki, divê ez te, we piçeki li ser babeteki de serwext bikim. Mîna li ev pirtûka xwe de li şûna tipa î a bî kulik de, Î a bî rawestok, ango î a wek î a Tîrki, li şûna tipa bêt kulik de ji, mîna disa î a wek î a Tîrki, ango bêt rawestok bî kar anî, ku bî taybetî jî bona Kurdên perçeyê Kurdistan'a Bakûr hêsa bikim. Jî bona ev jî divê hûn mîna bîborînin. Ez bawerîm jî bona Kurdeki jî, kulik û rawestok ewqas jî girîng nînin.

PÊŞGOTINA NIVÎSKAR

Xwedevanê hêja,

Beri hemû tişt ez dixwazim hina ku tu neketiyê nav xwendina rûpelên ev "Destana Diroka Kurd û Kurdistan" xwe li te bîdîm naskirin.

Belê, bêt pesn û derew ez ne miroveki ku li dibistanên bilind de xwendiyê û zanîgehên mezîna kuta kiriyê bûye xudan buruntî -ango diploma- ew kes ez ninim. Mîna wexta ku çavên xwe li ev cihan de vekir, li cihanê nihêriyam, mîna dît ku ez kureki Kurd, lawê miroveki hejar, belengaz, kedkar û zametkêşim. Bavê mîna li herêma Dêrsim, qeza Mêzgir, lîwa Moxîndî, li gundê kûpîkê' de jî seyîdan ra colegtî dîkir. Malbata me, malbatek li eşîra Îzolane. Bapirê mîna li zaroktiya xwe de sêwî maye, ew li qeza Depê -ku iro dijîmîna navê ew bajari kiriyê Karakoçan- li gundê Xelanê Gazê de ku diya dijîmîna navê ew gundî jî kiriyê -Koçyîgîtlar- rabûye hatiye li gundê Kûpîkê, cem seyîdan de ciwar bûye, li ew gundî de bûye xudan zar û zêç. Li pey bapirê mîna de, bavê mîna jî li ew gundî de maye û ew karê bavê xwe berdeyam kiriyê. Bî kurtasi bavê mîna jî debara mala xwe a malbatî mîna bavê xwe bî colegtî berdeyam dîkir û em xwedî dîkirin.

Li sala 1946'an de -ku ez li ew heyamê de 9-10 salîni de bûm- cendermeyên Roma Reş hatin gundê me, jî bavê mîna gotin" ya tu lawê xwe dişîni dibistanê û yan jî 150

panginot drav ceza dîdî". Bavê minê hejar û reben nedîkarîbû ku ew 150 panginot drav ceza bîde hukma Roma Reş, min neşîne dibistana dijmin. Lê bavê minê reben bêt havîl ma û wi ez şandim dibistana dijmin, bêt pirtûk, bêt lînuşk - defter - û bêt pênûs.

Mîn dibistana ewlin, a dijmin heya dawiyê, bî gelek zamet û dijwari va xwend. Lê lî dawiya rojên kutabûna pola pêncan de, jî bona xwenas, ango nîfûs derxistinê, wêneyên jî bona buruntiyê, bavê min 50 qurîşê wi zemani nedit ku bîde mîn, ez buruntiya dibistana ewlin bîstinim. Jî bona sedema xîzaniya abori, mîn buruntî nestand. Eve, ew bû sedema nexwedîna mîn.

Lî piştî ew rojê de ez bûm terki welat û ketim kûçeyên bajarên dewleta Tirk. Lê ez lî wan bajarên dijmin de vala nesekîniyam û mîn çî pirtûk ditim û çî pirtûk ketim destên mîn, mîn ew hemû bî zewq û kêf, bêt westan xwendim.

Ez lî zaroktiya xwe de bengiyê xwendinê bûm, heya roja iro jî ew bengiya mîn berdewame. Çî dixwazim bîbêjûm, ango mîn perwerde û zanyariya xwe lî dibistanan de, ligel mamosteyên nav û deng de nedit. Lê mîn perwerde û zanyariya xwe lî nav gel û kesên zana de dit û ev herdu faktorana bûn mamosteyên mîn.

Çawa ku tîte zanin, lî Tirkîyê de hebûna gelê Kurd qedexe bû. Mîn jî lî hemû jiyana xwe a Tirkîyê de, qet xetek nîvisa zamanê Kurdi neditibû û mîn qet jî nedizambû ku dirok, çand, zargotin û wêje a gelê Kurd jî heye, ev gela jî xudan hebûnên xweyên dirokiye, mina hemû gelên cihan, felan, bêvan.

Belê, mın heya sala 1962'yan de, qet lı derheqa dirok, çand, zargotın û wêje a gelê xwe de çu tiştek nedizambû. Lı pişti wan salan de, ez hêdi-hêdi hişyar dibûm; lê disa ji mın ji xwera riyek heri qenc, rast û dırîst nedidit. Ango lı ew salan de, ez lı ser diroka gelê xwe de nezan bûm.

Lı sala 1966'an de, ez çûm Elmanya bajarê Hambûrgê. Ew cara yekem bû ku mın lı Hambûrgê pirtûka diroka Kurd bı zumanê Elmani didit. Lê sed mîxabe ku mı zumanê Elmani nedizambû, iro ji ez nîzanım. Bêt pesn û bêt derew çekûçê yekem lı wê salê de lı serê mın ket û ez piçeki zêde lı xwe hesiyam. Ez lı Elmanya de nêzıka sê, çar mehan mam û dûra dageriyam Tırkiyê.

Lı sala 1970, meha çile ê paşın de, mın sê zarokên xwe û xêzana xwe -ango bermaliya xwe- şuva hiştın û ez reviyam hatım lı Awıstûralya de ciwar bûm. Lı pişti heft mehan de karbıdesta Awıstûralya ji mınra arikari kır û zarokên mın ji anin ba mın. Ez êdi lı welateki aza û demoqrat de dijiyam, ji bona xwendın û nıvisandınê, ji bona mabest û ramanên mırov ji qet qedexe û astengek ji tunebû û tune ji. Ew ji, ji bona mın navçeeek heri baş û heri gring bû.

Belê, lê ez vala nesekıniyam. Lı Awıstûralya de, lı ser lêgerandın û lêkolina diroka gelê Kurd de, bergehên mın bêtır fereh bûn. Mın êdi xebata xwe a Netewi ji kır nav xebatên xweyên çinayeti û bı bızavi destpêka kar û berên komeleti kır. Ez bûm ew kesê yekem ku lı Awıstûralya de, karkerên Tırk û Kurd lı ser rêça çinayetiye de rêzkır.

Lê divê mirov bı dirîsti rast bibêje, beri ku em xwe nasbîkîn bıbîn Kurd, rewşa gelê xwe bıbîn, doza gelê xwe bızanın û xwedi derkevın, em bûn Sosyalist, em bûn Komünist. Lı beri azadbûna Kurdistan'ê, lı beri şikandına olqên -zincirên- bîndestiyê û rızgariya welêt, me kar û berên tekoşına şoreşa "Proleterya" dıkr. Me kar û xebata felatbûna bîndestiyê, xebata Rızgariya Kurdistan, Kurdistanek azad û demoqratt jı xwe birkırîbû û me jı bona gelê xwe û welatê xwe kar nedıkr; em lı doza welêt gelek dûrva mabûn, em bûbûn-Enternasyonalist, me dixwast ku em cihanek nû çêbıkın. Ango me Enternasyonalizm, lı gor felse xwe analiz dıkr, şirovekırına Enternasyonalizm'ê jı, bı rasti me bı zanısti nedıkr. Wexta ku em piçeki lı xwe hesiyann jı, me xebata Rızgariya welêt kire bernama rojev a xwe a duwemin.

Herwaha, lı piştı sala 1977'an de ez bêtır hatım guhartım û ez bûm hevalê hêzên Kurdistan. Ewên ku min lı xwe nû hesiyabûn; ewên ku lı Ewrûpa hatıbûn damezrandın û iro jı gelek hêzên welatparêz lı Ewrûpane, jı bona doza welêt kar dıkn û karên wan her berdewame.

Lı piştı gelek hewl dayinê de, min dit ku lı Awıstûralya de, şoreşa "Proleterya" xem û xeyale û jı bona Tırkiyê jı her usa wergeye. Lı ew salê de min kar û berên lı tev Tırkan hêdi-hêdi berda û ez êdi ketım nav cıvata Kurdên Sydney, min destpêka xebata rêzkırına gelê xwe kır. Jı bona ew kar û xebatên min jı, gelek bûyer lı serê min qewumin. Tırkên Faşıst û nijadperest jı minra ducar kuştınxwazi çêkırın, karbidesta Awıstûralya lı ser ev tişt agadar bû, gelek teşqele çêbûn, ez ketım bin parastına polêsên Awıstûralya û polêsên Commonwealth.

Belê roj hat gihişt sala 1979'an. Lı roja 29-1-1979'an de, mın "Komela Kurdên Awistûralya" lı tev gelek Kurdperwerên Kurdistan sazır. Lı pişti damezrandına komelê me seri lı karbidesta Awistûralya xıst û dewleta Awistûralya cıvata Kurdên ku lı welatê wan de dijin, ew ji mina hemû etnikên dın, etnikek pejırand û çanda gelê Kurd ji kete nav pırr çandiya Awistûralya.

Lı pişti ew rojê de, peywendiyên mın bêtır lı hêzên Kurdistan va hate girêdan û ez bûm hevalê hêzên Kurdistan. Minak: Lı Elmanya wek "Federasyona komelên karkerên Kurdistan, KOMKAR" kovara ew federasyonê Dengê KOMKAR, kovara rêkxıraba Mala gelê Kurd, Gazina Welat, Roja Nû, Rızgariya Kurdistan, her mehe digihiştın destê mın û mın ew dixwendın û belav dıkrın.

Ew cara yekem bû ku mın nıvısa zımanê Kurdi lı ew kovaran de dıdit û ez her dılşa dıbûm. Jı bona ew ji mın hewl da ku ez rojeki bı zû xwendın û nıvisandına zımanê dayika xwe û gelê xwe fêr bıbım, zımanê xwe serast bıkıım û roj bı roj pêşva bıbım. Lê ez bêt pesn û bêt derew bıbêjım, mın ew kara kır û mın zımanê dayika xwe tışteki bêtır hınkır, ez fêre xwendın û nıvisandına zımanê dayika xwe bûm. Lı pey ew ji, êdi çıqas ku pırtûkên zımanê Kurdi gihiştın destê mın, mın ew hemû bêt westan, dubar-dubar xwendın û lı ber çav derbaz kırin.

Çı pırtûkên ku bı zımanê Kurdi û Tırki lı ser diroka gelê Kurd û Kurdistan hatine nıvisin û mın ew ditine, ew ji mın xwendın û ez lı ser dirok, çand, zargotın, wêje û hemû kevneşopiyên gelê xwe serwest û agadar bûm. Ez nıkarıbım

bîbêjûm, zîmanê mîn pîrr başe, an jî ez mîrovekî zîmanzanîm. Na. Lê ez dîkarîbûm bîbêjûm Xwedê şîkîr, îro ez lî duhu bêtîr zîmanê dayîka xwe dîzanîm, bûme nasê dîroka gelê xwe, bî zîmanê dayîka xwe dîxwînîm û dîvîsînîm. Aha ev pîrtûka mîn a amator. Helbest nîvîsandîna mîn jî, lî zaroktîya mîn de destpêdîke. Lî nav helbestvanên gelê xwe de, ez helbestvanekî piçûkîm. Ez bawerîm lî bîn her kevîr, dar û tûmekî Kurdistan de, helbestvanekî Kurdê mîna mîn heye. Ev kar bî taybbetî ketîye nav xwîna gelê Kurd, rengê xwînê her sor kîrîye. Jî ber ku her zîlmek dijîmînan, bî sedan helbestvan afirandîye.

Ez jî lî nav zîlma dijîmîn û xwîna heftê hezar cangorîyên Kurdistan de hatîme cîhan. Ev ruhê helbestvanîyê, ew axa sor û bî xwîn daye mîn. Ew axa Dêrsûm, Qoçkîrî, Pîran, çîyayê Agîr, Zîlan û Helebce û her cîyên dîn.

Xwendevanê delal,

Ev pîrtûka ku lî destê tedaye, ango ev "Destana dîroka Kurd û Kurdistan" xebatek mîna dûr û dirêje. Gelek zeman bû ku lî mêjoyê mîn de xebatek usa hebû. Mîn dîgot, gelo ez çawa bîkîm ku helbesta "Destana dîroka Kurd û Kurdistan" bînîvîsînîm. Lî dawîyê de mîn bîryar stand, ku ez qasa zanîna xwe, qasa ku mîn dîroka Kurd û Kurdistan xwendîye, qasa ku ew serihîldan û bûyerên ku lî welatê mîn de qewmîyane dîzanîm, qasa ku ez hozan û helbestvanên gelê xwe -ewên kevn û kîlasîk- nasdîkîm, lî derheqa ewana û hemû tîştan de, yek û yek bînîvîsînîm. Mîn werge jî kir û destpêka nîvîsandîna ev "karpêka" xwe kir.

Jî bona ev xebata mîn jî, ez bawerim kesek nîkaribe ku bîbêje, ev xebat, ango nîvisandî û naveroka ev "karpêkê" bêt qîsûr û bêt kêmasîye, her başe, felan, bêvan. Na, ez bî xwe jî tîştêki usa nabêjim. Çawa ku mîn lî jor de jî got, ez lî nav gelê Kurd de, hozanekî herî piçûkîm. Mîn ev "karpêk" ango aferîndîna xwe, qasa zanî û perwerde a xwe amade kirîye û nîvisandîye. Hêviya mîn ewe ku, lî pêşerojan de, Kurdîstanek azad, demokrat, serbixwe û şareza de, newiyên me Kurdên bîndest, tîlî lî ser ev kêmasî û qîsûrê meyên nîvisî dîn û hemû kêmasî, qîsûr û çewtîyên me, bî zîmanekî zil û zelal va serast û nûjen bîkîn.

Mîn lî dîlda pîrr dîxwast ku ez bî xwe jî wê rojê bîbinim. Lê çî kêre ku jîna mîrov lî nav jîna ev "Xweza" de pîrr kîne û jîna mîrov qet têra dîtîna hemû tîştan nake. Lî gor rewşa îroyîn de ez dîfîkîrîm û dîbinîm jî, ku jîna mîn jî bona ev hêviyê û dîtînê, werqas dîrêj nîne. Jî lewra dîjîmînê me gelek xurt û bî hêzî. Ew jî bona pîrsa Kurd û Kurdîstan jî, her tîm jî hevra hevparî. Hêzên gelê Kurd jî -hêzên rêzani, ewên ku dîxwazî bî rojêkî zû Kurdîstanê rîzgar bîkîn û sî mîlyon gelê xwe lî bîndestan de felat bîkîn- perçe-perçene û lî wan her yek jî, jî bona bîrûbawerî û rêzaniya xwe xebat dîkîn, guh nadî hevûdu, jî bona rawestên -nuxteyên- hevpar de nayên ba hev û yekîtiyek xurt, yekîtiyek bîrati, yekîtiyek rêk û pêk, pêk nayî. Helbet ev hêzên "Netewa Kurd" her tîm usa nasekînî, wê rewş jî usa nemeşe; wê roj bê hemû serok û rêberên hêzên rîzgarîya Kurdîstan jî xwe bîguhêrînî, guhdare hevûdu bîkîn, serê wan jî lî darên tîrbên wankeve û ew jî, jî bona maf û berjewendîya gelê xwe bêne ba hev û wê yekîtiya xem û xeyalên gelê Kurd, wê yekîtiya bîrati pêk bînî û Kurdîstana bîndest azad, dilê gel

xwe ji şad û geş bîkîn.

Lı aliya dın de, rêzkırına babetan û rêzkırına qewımandın û bûyerên diroki de, disa bıbe ku kêmasiyên mın hebın; ez bawerım hene ji. Jı bona ev ji, lê divê lı pêşerojan de dirokzan, nıviskar û rewşenbirên Kurdistan, ev kêmasiyan disa bı zamaneki dewlemend, bı zamaneki zil û zelal va serast bîkîn.

Xwendevanên dılsoz,

çawa ku hûn ji dızanın, diroka Kurd û Kurdistan, dirokek heri kevne, koka diroka gelê Kurd ji dıgihêje çend hezar salên bıhuri. Lê sed mıxabın ku, lı derketına Ola İslam, êrişên barbar artêşên -ordiyên- İslam de, derketına Cengiz-xanê Moxol, bırayên Moxol Tırkên har û hov de, hemû hebûna gelê me, hemû hêjayiyên me, ewên diroki hatın şewıtandın û hatın şêlandın, hatın pelçiqandın. Wana welatê me talan, diroka me betal, pergala me ji belav kırın. Çı ku gelê kurd û diroka gelê Kurd dıda naskırın, dıda temaşekırın û dıani ber çavan, wana ew hemû şewıtandın, wenda kırın, şıkandın, kırın rewşek heri xırab û nenaskırı. Jı bona ev ji mırov nıkarıbe, ku bıbêje sedı-sed ev raste, ew derewe. Lê tıştê ku sedı sed raste, ew ji iro hebûna gelê Kurde û hejmara xwenasiya, ango nıfûsa gelê kurd ji gihıştiye si (30) milyoni. Ev ji rewşek objektif û berbı çave. Ev milyonana ji dıbên "em ne Farıs, ne Ereb û ne ji Tırkın". Lê bıla Tırkên nıjadperest çıqas dıbêjın, çıqas dıqırın bıla bıqırın û bıbêjın, ku Kurd Tırkên çıyanın û bınkoka nıjada gelê Kurd, lı bınkoka nıjada Tırk tê; bınkoka çanda Kurd lı bınkoka çanda Tırk de derketiye. Ereb bıla bıbêjın, eslê Kurd lı eslê Ereb tê. Farıs ji bıbêjın, gelê Kurd lı eşirek

Fars de peyda bûye, felan, bêvan. Bı van gotinan kûçık û refên roviyan bile dikenın û qet guhdare wan nijadperestan, wan xwinmij û wan faşistan nakın.

Dirokzanên cihan jı bona diroka gelê Kurd, du (2) dıtın û raman anine ber çavan. Dıtın û ramana yekemin ev e. Yek: Lı gor hın dirokzanan, Kurd lı bakûra Ewrûpê, lı nav eşirên cermenan -Elman- lı aliya welatên Îskandınavya de derketıne hatıne aliya Qafqasya û lı wê ji hatıne Rohılata Navın, lı ser erdê Mezopotamyaya, lı navbera çemê Dicle û Fırat de ciwar bûne.

Raman û raya duwem:

Disa hın dirokzan dıbêjın ku Kurd dimatıyên erdê Mezopotamyane, qet lı ciyeki dın de derneketıne nehatıne ser erdê Kurdıstana iroın. Ev gel mına reşıkên Awıstûralya "Aborigine" çerm sorên Emriki, dimatıyên wi erdine, felan, bêvan. Ango dıtın û ramanên heri giring evın. Pışti hemû ev raman û dıtınan de, bı rasti mırov nıkarıbe ku bıbêje sedı-sed ev raste, ew ne raste, derewe. Lê tıştê ku her raste, ew ji -çawa ku mın lı jor de ji got- iro hebûna gelê Kurde, hebûna Netewek sı (30) milyone; a rasti ji ev e.

Lı gor birúbawerıyên mın ji, gelê Kurd dimatıyê erdê Mezopotamyaya, hevdemê Asûr, Sumer û Babil'e. Ango lı beri Ereb û Pers, lı ser ew erdı de jıyaye' bı nijad û bınkoka xwe va ji Ariye, newıyê Gûti, Kassit û Mede. Tırk ji njadek esl Moxole; lı qurna yanzdeh, lı Asya Navın de derketıye hatıyê, bı saya gelê Kurd de derbaze Anadolûyê bûye û lı ser erdê Yewnan de bıngelh gırtıye; ew kara ji bı barbarı dest xwe xıstıye.

Lı aliya dın de, lı nav gelê Kurd de tête gotın ku, navê bav û dayika gelê Kurd -ewên pêşın- Kurdo û Werdê'ye, jı zarokên wanra ji gotine "keç û kurên Kurdo û Werdê". Jı bona ev ji, jı gelê Kurd ra gotine "Kurd". Jı bona ev baweriyê ye ku, min lı destpêka ev "karpêk" anga aferıneka xwe de, Kurdo û Werdê kire rêz û babeta yekemin. Lı gor gotinên bav û kalan, ew lı ser erdê Cizra Botan de wêldine û lı ser ew erdi de hevûdu dîtine, lı ser ew erdi de zewiciyane û newiyên wan em ji hatine ghiştine ev roja iroin û dawiya qurna bistan. Ango ev tışt wek çiroke, mirov nıkarıbe, ku bıbêje ev sedi-sed raste. Jı ber ku çu çavkaniyên objektif û rast lı holê de tunenin.

Lı bıli ev, diroka cihanê qenc dıde zanin û xuyakırın ku, lı destpêka derketına çin û çınayetiyan de, serdest û bındestan de, mirov jı xwera gelek ji "Xwedê" afirandiye. Çı ku lı xwe hêztır û xurtır ditiye, ew jı xwera kırıye "Xwedê" an ji ziyaretgeh. Ango mirov bı sedan jı xwera Xwedê afirandiye. Lı pışti sedhezar salên bıhuri de, mirovatiya ev cihan lı ser yek Xwedê ki de bıryar standiye û gotiye "Xwedê yeke" û yek Xwedê jı xwera afirandiye. Mırov lı Cihan, Gerdûn û Xweza nihêriye, dûra gotiye "gelo ev esman, ev cihan, gerdûn, erd û deryayên cihan, ev çem, kani, deşt, ba û bahoz, berf û baran û bırûsk, hemû hebûnên darıngi - maddi- kê afirandiye?".

Belê, lı pışti ev pırs, dıtın û hışaninên ev tıştana de, aqlê mirov negihiştıye afirandın û hebûna ev tıştên berbı çav. Lı pışti sedhezaran sal şuva mirov gotiye, hebûneki ev cihan û ev tıştana afirandıne, navê ew aferınkar ji Xwedê ye; Xwedê ji yeke, ne duduye. Dûra ji bona ev raman û bawerıyan, hın

kes derketine û xwe kirine dîlqê balyozê Xwedê, xwe pêxamber aşkar kirine, xwe lî gel û cıvatan werge dane naskırın. Wan kesan birûbaweriyên xwe ji, jî bona cıvaka xwe û cihanê rêzkırine û bî zora şûr, mertal, kêr û xençer û kuştinê dane pejrandın. Ew roj, ev roj, Ol lî destên serdestan de bûye şûr lî ser stuyê hejar û belengazan de û gelên reben û paşdamayi de maye.

Lî milê dın de, mirov dıkarıbe bîbêje, ku, Ol'an kar û berên heri qenc ji, jî bona mirovatiyê kırine. Pêxamberên Ol'an lıgel barbari û kuştınan de, zagonên baş ji, jî bona mirovatiyê derxıstine û gel rêz kırine, lı gor şert û şürtên zamanên xwe û berjewendiyên xwe, kar û xebat kırine.

Xwendevanên delal,

ez dıxwazım piçeki ji lı ser bêje a " Pêxamber " rawestım. Bibe ku hûn hın kes lı ser ev peyvîkê de serwext û agadar nebın. Peyva Pêxamber, peyvîkek Kurdiye; ango pê-xewbır. Ew kesên ku gel û gelan rêz dıkın, gel lı pey xwe dıbın, gelê Kurd ji lı mêj de jı ew kesan ra " Pêxamber " gotiye. Ew ji lı serdema Zerdeşt de destpêkırıye û ev peyva ketiye ser zara hın gelê Rojhılata Navin. Peyva Pirtiyê û Raybertiyê ji, her usa peyvîkên Kurdine, qet peywendiyên xwe jı zamanê Tırki ra tunın. Lı pışti ev agadariyê de ez disa dagerım ser naveroka pirtûkê.

Lı nav hemû Ol'ên cihan de, Ol'ek ji, Ol'a "Zerdeşt" e. Zerdeşt bî xwe ji miroveki Kurdê eşıra Magiye. Wi hemû birûbaweriyên xwe yên Ol'i ji -gor ku tête gotın- lı ser danzdeh hezar (12. 000) çermên heywanan de nivisiye, lı gelê xwe û hın gelên Rojhılata Navin daye pejrandın. Lê

wi bî kuştinê xwe lî gel û gelan nedaye pejirandin û ew çucaran nebûye Şah, Xelife û Padişah. Lê sed mîxabîn ku lî destpêka derketina Ol'a Xaçparêzan û êrişên wan de, bî taybetî jî, lî derketina Ol'a Îslam û êrişên wanên barbarî de, lî derketina qiralê Moxol Cengîzhan, kok nîjadên Moxol Tirkên har û hov de, Ol'a Zerdeşt, pirtûka Zerdeşt "Zend AVESTE" hemû hatin şewitandin û gelê Kurd jî bî zora şûr kîrîn Xaçparêz, kîrîn Mûsewî, kîrîn Îslam. Lê lî dawiyê de, gor erdnîgariya -coxrafya- gelê Kurd, pîraniya gelê Kurd bêt havîl man û bûn Îslam. Pîştî ew jî, gelê Kurd Ol'a xwe a kevî, a bav û kalan jî xwe bîrkîr, serda jî bû dijminê Ol'a xwe, pêxamberê xwe Zerdeşt û Yezîdîhan. Ew herdu jî newiyê Kurdo û Werdê bûn. Bî kurtasî lî pîştî Ol'a Îslam de, gelê Kurd bî taybetî bû dijminê xwe û bedena xwe; bû qûl û nokerê biyanîyan. Mîn lî rêza duwem de jî, qasa zanîna xwe, bî kurtebirî cih da pêxamberê Kurd Zerdeşt; qal û behsa wî kîr.

Rêza sêyem de, mîn bî kurtî mêrxwas û pelewânê gelê Kurd, ew ê dîroki Rustemê ZAL daye naskîrîn. Rustemê Zal pelewân û lehengeki Kurde. Lê sed mîxabîn ku Roma Reş, ango Tirkên har û hov lî wî jî xwedî derketîne û ew newiyê Kurdo jî Tirk dane naskîrîn û gotîne û dibêjin jî "Rustemê ZAL pelewaneke Tırke". Lî ser hêz û mêrxwasîya wî pelewânê gelê kurd pirtûk jî nîvisandîne, Rustemê Kurd kîrîne Tirk. Lê bî rastî çu peywendiyê Rustemê Zal lî nîjada Tirk ra tune, ew kureki Kurde, lî Mezopotamya hatiye cihan, ne lî Asya Navîn. Wî jî lî dewra xwe de jî gelê xwe re kar nekîrîyê, jî bona gelê Farîs kar kîrîye, bûye pelewaneke Farîs, navê dijminê xwe bîlînd kîrîye. Selaheddîni Eyûb jî mîna wî kîrîye, bûye xulam û fanatîkeki Ol'a Îslam.

Babeta çaran de, mın çiroka " Memê ALAN û Zina ZÊ-DAN" aniye ber çavan; bı vebiri lı ser evine wan nemırên Kurd de sekınıyame, mın ew evina wan aniye zıman û nıvisandiye. Ez bawerım gelê Kurd ew evina "Mem û Zinê" baş dızane. Ew herdu bêt mırazên Kurd, lı nav gelê xwe de bûne kesên nemır û her jindar, ketine ser zara gelê Kurd, bûne çirok. Strana evina wan ji, disa jı bona gelê Kurd bûye destanek diroki û kılasiq, bı hezaran sale ku ew evina wan hêjayên Kurd lı nav gelê kurd de birnebûye, wê birnebe ji, her berdewam be.

Pışti çiroka "Mem û Zinê" mın çend xet ji, jı bona evina-"Ferhat û Şirin" nıvisiye û ew hêjayên Kurd dane naskırın. Ez lı ser çiroka evina wan herdu nemırên Kurd werqas agadar ninım. Jı bona ev e ku ez lı ser evina wan kesan bı kını sekınıyame. Jı bona ew keç û kurê Kurd, lê sed mıxabın ku, Tırkên faşışt û bêt fedı lı wan ji xwedi derketine, gotine "Ferhat û Şirin keç û kurê Tırk'm". Jı bona wan ji pirtúk nıvisandine.

Lı pey ev babetana de, mın derketına hukma Asûr û qıralê Asûr Dehaq'ê xwinmıj, mêrxwasê Kurd "KAWA" ê hesınkar, tevgera mêrxwasiya wi û "NEWROZ" kırıye babeta xwe, lı ser wê mitelojiya diroki sekınime. Pışti ev, ez dageriyame ser derketına qıralê Yewnan, ewê nav û deng İskenderê mezın û êrişên Farıs'ên bêbext, xurandına dewleta Kurd, İmparatoriya "MED" û lı holê rakırına ew dewlet. Dûra ez dageriyame ser derketına Ol'a İslam û barbariyên Ol'a İslam; İslam'i bı çı rengi û bı çı şıkli va lı gelê Kurd dane pejırandın û gelê Kurd çito bûye İslam. Ez hêvi dıkım xwendevanên ev pirtûka mın lı ew bêbextiyên

artêşên Ol'a Îslam bawer bîkîn. Jî ber ku ew bêbextiya bî barbarî û şikleki ne mirovî va anîne serê gelê Kurd û Kurd bî ew şiklê barbarî va kirîne Îslam. Lî pey pejîrandîna Ol'a Îslam jî, hemû Îslam'ên dorbera erdnîgariya gelê Kurd bûne dijminê gelê Kurd, nehiştîne ku gelê Kurd jî serê xwe rake û welatê xwe azad bike, lî bî destan de felat bibe, heqê xwe ê çarenûsî bistîne û dewleta xwe saz bike.

Xwendevanên hêja,

lî çapa yekemîn de mîn qal û behsa Serdarê Kurd Eba Mîslum nekirîbû. Bî rasti jî ev kêmasiyek bû. Jî bona ev, mîn lî ev çapa duwem de çend xet jî lî ser tevger û tekoşînên ew Kurdê hêja û hukumdariya wî a Xorosanê kirîye. Gor ku têtê gotînan navê wî Avdîlramane, kurê Mîslime. Hozanê mezî Cigerxwîn lî pirtûka xwe a nav "Tarîxa Kurdistan" de dîde xuyakirîna ku, ew endameki eşîra Rewandîye. Lî zîkê zeman de hukumdariya xwe lî Xorosanê êlan kirîye û bûye alîgirê Abasiyan, lî hember Emewîyan şer kirîye; hukma Emewîyan wî lî holê rakirîye û bûye hevalê Xelîfe Eba Caferî Mansûrî. Lî ew heyamê de apê Eba Caferî Mansûr lî Şamê hukumdariya xwe êlan kirîye û dîjî Xelîfe derketîye. Jî bona ew jî, Eba Caferî Mansûr, Eba Mîslum şandîye ser apê xwe; Eba Mîslum jî êriş daye ser hêzên apê wî, apê wî Abdullah kuştîye, lê balam qet tîştêki talanê nedaye Xelîfe Eba Caferî Mansûr. Jî bona ew jî, Xelîfe tîrsiyaye û dafîk jî Eba Mîslum ra çêkirîye û bî namerdî Eba Mîslum daye kuştîna. Lî milê dînan de Dr. Cemşîd Bender dîde xuyakirîna ku, her çiqas ku Eba Mîslum Ola Îslam pejîrandîye jî, lê lî ser ew Kurdê hêja de, tesîra Ola Zerdeşt hebûye. Jî bona ew jî, ew bûye alîgirê Elî û kurên wî Hesên û Husên; jî bona ew malbatê şer kirîye. Lî diroka Ola Îslam

de, cara yekem wi hima Olperweriya mistisizm'a İslam daniye. Ango tasavvuf a Ola İslam. Lı pey wi Ebû'l Wefa, Hallaç Mansûr, Baba İhsaq, Nesêmi û kesên dın ew baweriya meşandıne heya ev roj anine. Jı bona evana bû ku, ez lı ev çapa duwem de, lı ser ew kesên hêja ji sekınıyam û mın çend xet ji, ji bona wan kesan nıvisand.

Lı pey ev babetana, mın bı kurtasi qal û behsa dewleta Kurd a "MERWANÎ" kırıye. Lı dû ew ez dageriyame ser derketına Tırkan. Lı pey qal û behsa derketına Tırk'an de, ez dageriyame ser ew dewletên Kurd "Zengi û Eyûbi, Hesnewi û Şadadi". Mın bı kurtasi qal û behsa wan kırıye. Disa lı pey ewana mın qal û behsa derketına dewleta Osmanli kırıye, lı ser derketına dewleta Osmanli sekınıyame û mın ew dewlet daye naskırın, qasa zanina xwe.

Lı pişti evana mın çend xet ji, ji bona wêjevanên Kurd, ewên diroki û kılasiq nıvisandiye û ew hêjayên gelê Kurd dane naskırın. Lê ne bı dirêji, bı kurti. Lı wê ji ez daketıme ser tevgera kela "DIMDIM" û barbariya hukma İran, Şah Abasê'ê hov, mêrxwasiya Xano'ê Cengzêrin. Mın çend xet ji lı ser wê serihıldanê nıvisandiye. Lı dû ev ez hatıme ser serihıldana "Şêx Ubeydulla û Yêzdan Şêr". Lı wê ji ez lı ser derketına şerê cıhan'ê yekemin û derketına Mıstefa Kemal'ê har û hov sekınıyame; mın dek û dolavên dewleta Tırk û Mıstefa Kemal bı kurti aniye ber çavan.

Disa lı pey ev, ez lı ser peymana "Sewrê" sekınıyame û mın qal û behsa nûnerê Kurd, Şerif Paşa kırıye. Lı dû ev babetê de ez dageriyame ser damezrandına komelên Kurd -lı qurna bistan de- tevkuştına Qoçkiri'yê, peymana Lozanê, pırsa

Kurd lı rojev'a meclisa Tırk de, tevger û serihıldanên Kurdîstana Îran û Iraq'ê. Mın ew mjarana -konu- kirine rojev'a xwe û lı ser wan sekıniyame. Lı pey evana, ez hatıme gıhıstıme serihıldana Şêx Said, Çiya ê Agr, tevkuştına Dêrsım, Komara Mahabat, Si û sê guleyên dijmin, bûyera Çıl û Nehan. Lı pey hemû ev babetana de, ez lı ser ew bûyerên ku lı pışti salên 1950'i de lı Kurdîstana Îran û Iraq'ê de qewimiyane, lı ser wan bûyer û qewımandınan sekıniyame, mın ew bûyer û qewımandınana qasa zanina xwe anıne zıman û qal û behsa ew tevger û qewımandınan kırıye û dûra ji piçeki lı ser peymana Cezayirê sekıniyame û mın dawı daye babetên dıroki û pırtûkê.

Mın ew tevkuştına "HELEBCE" û bûyerên pışti şerê Xalıçê-Delava Basra- nekır nav ev babetên ev pırtûkê. Jı ber ku, mın jı bona wan herdu bûyer û qewımandınên dıroki, barbariya Saddam'ê Faşist, bı cûdayı nıvisandiye û ez hêvi dıkım lı pêşerojan de, ez wan helbestên xwe bı pırtûkek cûdayı de bıdım weşandın û bıgıhıjınım destê xwendevanên Kurd.

Xwendevanên delal,

Lı saya rojname a "AZADÎ" û heval Latif EPOZDEMİR, mın lista ew 49 Kurdperwerên Kurdîstan dest xıst. Lı gor lista rojname a "AZADÎ" hejmara wan Kurdperwerên Kurdîstan pênçe û çar (54) kesın. Jı bona wan Kurdperwerên Kurdîstan heval Latif usa dibêje:

- Lı ev demê de rewş û kar û berên wan kesan, çı dıbe bıla bıbe, lê ew kesana mêrxwasên tekoşına rızgariya Kurdistan'ın, mêrxwasên demoqrat a Netewa Kurdın. Rêzani, zanin, kar û ber û armancên wan çı dıbin bıla bıbin, ew

kesana kesên qedîrbîlîndîn, divê hemû Kurdperwerên Kurdistan girami bîdîn wan kesan, wan kesan birbinîn û çucar birnekîn.

Belê, ez bî xwe jî li ev baweriyêdame û ev gotinên kek Latîf li cih de dibînim û dipejirînim, dibîm hevparê ev gotinan. Bî rastî jî divê em ew kesên qedîrbîlînd birnekîn û ew karên wan piçûk nebinîn.

Naha jî ez lista navên ew Kurdperwerên Kurdistan jî we xwedevanên ev pirtûka xwe ra binivisînim û ew navana li rûpelê ev pirtûka xwe de jî wera rêzbikim. Navên ew Kurdperwerên Kurdistan evin: M. Emin Batû - ku ev Kurdperwerê Kurdistan li ew heyama bedbext de, li girtigeha dijmin de cangori bûye - Koço Elbîstan, Sîtki Elbîstan, Şewket Tûran, Nacî Kûtlay, Ali Karahan, Edîp Karahan, Yawûz Çamlîbel, M. Ali Dinler, Yûsûf Kaçan, Ziya Şerefhanoxlû, Medet Serhat, Kenan Akkoç, Orfî Akkoyûnlû, Salim Kılıçoxlû, Sabahattin Septioxlû, Sait Elçi, Sait Kırmızıtoprak, Yaşar Kaya, Faik Savaş, Haydar Aksû, Ziya Acar, Fadıl Bûdak, Halil Demirel, Esat Cemiloxlû, Ferit Bilen, M. Nûri Dilekçigil, Fewzi Kartal, Necatî Siyahkan, Hasan Akkûş, Nazmî Balkaş, Cezmî Balkaş, İsmet Balkaş, H. Oxûz Ūçok, M. Mazlûm Çixdem, Mehmet Aydemir, A. Rahman, Efem Dalak, Mûsa Anter, Canîp Yıldırım, Emin Kotan, Okkeş Karadax, Mûhsin Şavata, Tûrxût Akın, Şerafettin Elçi, Mîstefa Ramanlı, Mehmet Ozer, Feyzullah Demirtaş, Halis Yokûş, Sait Bingol, Nûrettin Yılmaz, Fetûllah Kakioxlû, Fewzi Avşar, Cewdet Adabax.

Belê, min ev navana li rojname a "AZADÎ" de standin, lê li gor hejmara ev navana, ew kesana 54 Kurdperwerin. Ez ji kesên mayi û xweşan ra saxi, serfirazi, ji êm miri ra ji Xwedê rama xwe li wan ke, bila ew li nav nûr de razin dibêjum û ew kesana bi dil de bir tinim.

RIZA ÇOLPAN

**ÇİROKA BAV Û DAYİKA GELÊ KURD
EWÊN HERÎ KEVN, KURDO Û WERDÊ**

**Hezar salên bîhuri de
Ne kê m dîbêm, ne ji zêde**

**Lî ser erdê Rojhilatê
Tunebû Mihamed, Xetê**

**Xwedê afirand keç û kurek
Herdu bedew, herdu jirek**

**Navê lawîk danin Kurdo
Eve, ew bû bavê Medo**

**Keçîkê ra gotin "Werdê"
Pîrî bedew bû lî ser erdê**

**Zû derbaz bûn mehe û sal
Bav û dayîk ew ji bûn kal**

**Kurdo, Werdê mezî m dîbûn
Xwarîna wan şîr, toraq, rûn**

**Rojek herdu derketin der
Meşîyan bin roja sor, zer**

**Lî navbera du çeman da
Ser erdeki şî n çîman da**

**Kurdo, Werdê rasthev hatın
Hev fıkırın "tu kiy?" gotın**

**Pırsa yekem a Kurdo bû
Zımanê wan bı Kurdi bû**

**Lı hevûdu mêzekırın
Dûra hevra qısekırın**

**Bı dilda bûn bengiyên hev
Nedıxwastın bê êvar, şev**

**Nêzi hev bûn bı lez û rev
Hev maçkırın bı lêv û dev**

**Gotın " em hev bışêwırın
Bıryar bıgrın bızewıcın"**

**Pışt ra dageriyan çûn mal
Nûçe bıhist dayikên kal**

**Nav de rabırt tıştez zeman
Bı mabest û soz û raman**

**Çendek dûra bû xwazgini
Destpêkır şahı, dilani**

**Keç, xortan hıne gerandın
Dilê kesi nezêrandın**

**Werdê canık, Kurdo egit
Dermal danin herkes hev dit**

**Def û zurne hatın ba hev
Bı dilani heft roj û şev**

**Diya Werdê dani şini
Kurdo rabû çû ser xêni**

**Kır destê xwe sêvek reng sor
Avıt kumê pembe û mor**

**Werdê hat jêr lı ser hespê
Hêram lı ser sêri, gepê**

**Lingên Werdê ser zenguyê
Herkes kete bêdengiyê**

**Kevçiyek ser lingên Werdê
Hat şikandın kete erdê**

**Werdê lng zenguyê derxıst
Dawetvanan çepık hevıst**

**Berbûk ket bın milê Werdê
Hêdi-hêdi bır paş perdê**

**Zava, şoşpan, refên xortan
Lı ser erdê Cızra Botan**

**Xortan kurdo tandan hındır
Deri dadan lı wê bûn sır**

**Berbûkê dest kırım serhev
Piroz kır çû, êdi bû şev**

**Du can lı hev hatın badan
Ser nivinê hevra paldan**

**Şev taribû der û hındır
Şoşpan pırs kır "tu rovi, gur?"**

**Kurdo bersiv da, got "bıra
Karê rovi çı lı vır?"**

**Lı wê ew bûn jin mêrên hev
Sibe zû hat, derbaz bû şev**

**Sal û mehe hatın û çûn
Lı wan gelek keç û kur bûn**

**Ewın bav, dayika Kurdan
Nişana canık û merdan**

**Roj hat mırım bûn dılovan
Hiştın nav û rûmet û şan**

**Newiyên Kurdo û Werdê
Her zêde bûn lı ser erdê**

Roj hat ew ji hev cûda bûn
L1 Rojhilat de belav bûn

Ew bûn xudan navên cûda
L1 wan derket deng û seda

Her yek ciyek xwera kîr war
Xwedi kîrîm pez û dewar

Ew bûn ezbet, ew bûn eşîr
Bûn hukumdar, axa û mir

Hezaran sal beri Îsa
Beri Dawûd, beri Mûsa

Kurdan çêkîr kelpîç, bendav
Her pêşve çûn avîtin gav

Matamatik, Astronomî
Beri Mîsîr, beri Romî

Dîtin Kurdên Gutî, Kasîr
Ew gernasên şêr û egîr

Bijîjkî û derman û qeys
Her tîşt pîvan dîl û hewes

Teleskopa kevneyarî
Kîfşîrîm dan agadârî

**Bı niftê wan qetran çêkır
Jı Fırawûn ra şand, rêkır**

**Eve, ew bûn kurên mêran
Her mêrxwas bûn weka şêran**

**Kaldahar û Med û Qardûk
Wana çêkır bendav û sûk**

**Nanen, Lûlû, Elam û Mar
Wan kon danin ser avên sar**

**Keliske û çerx çêkırın
Borani her hêsa kırın**

**Sazkırın dezgeh û dewlet
Bûn dewlemend, xudan serwet**

**Cot ajotın, erd şın kırın
Çand û zıman pêşva bırın**

**Cara yekem wan cot ajot
Dayin, gırtın, kırın, fırot**

**Ev tışt wan nûvedan kırın
Lı cihan de belav kırın**

**Hemû leheng şêr û baz bûn
Bı destên wan pırr tışt sazûn**

**Ew bûn xudan war û dewlet
Xudan hêz û şan û rûmet**

**Wan belavkır mirovati
Kar û xebat, jir jêhati**

**Şarezayi lı wan derket
Jiyan nûjen bû lı serket**

**Ew bûn neynıka jıyanê
Şarweri dan ev cihanê**

**Rojek derket Pers û Hitit
Mısır, Akad, Yewnan, İskit**

**Bı êriş çûn ser Lûlû, Mar
Zar, zêç kuştın wek gurên har**

**Çar aliyên şêr û bazan
Girtın, guran, girtın dızan**

**Lê çı bıkın çerxa cihan
Dızıvire lı her ciyan**

**Roj hat yê n jor daketın jêr
Şêr bûn bındest, rovi bûn mêr**

**Şêr û pıling ew bûn berdest
Pırr hejar bûn, ketın bındest**

**Lê disa ji wenda nebûn
Xwe parastin, eve şabûn**

**Ne Sumer ma, ne ji Hitit
Ne Akad ma, ne ji Îskit**

**Ew wenda bûn, çûn qet neman
Hat guhartin heyam-zeman**

**Îro hene Kurmanc, Soran
Tev Zaza û li tev Lûran**

**Xwedê şikr lê Kurd hene
Si milyon ser erdên xwe ne**

**Rojek bê, wê kurd azad bin
Xudan dezgeh û dewlet bin**

**Lê ew roja pîrr dût nine
Gelê Kurd ew roj bibine.**

**PÊYXAMBERÊ KURD ZERDEŞT Û
OL'A ZERDEŞT. 600 SAL B.Z.**

**Kurdek derket afirand Ol
Bû xudan nav, bû xudan dol**

**Bawer ani Roja Zeri
Ramanên xwe bîrîn seri**

**Du tîştên qenc da pêş çavan
Temaşekîr keç û lawan**

**Yek tari bû, yek ji rohni
Ew zagona wi qenc dani**

**Ronahi kîr pey tariyê
Serkevtîn da hevkarîyê**

**Serbîxwe qet tîşteke nedit
Xwedê, Şeytan, kesên ifrit**

**Hev cûda kîr qenci, bedi
Ar û namûs, şerm û fedî**

**Her hebûnek dit du ali
Zarokti û pîr û kalî**

**Bûyin, jîyan, yek ji mîrîn
Tehl û tîrş û tûj û şîrîn**

Pêxamberê Kurd Zerdešt

**Wi dît dubendiya jiyan
Mırov, heywan, dar û giyan**

**Dit cıwanti, wi dit kali
Dawiyê de ax û xali**

**Dıbın, hemû dıkevın erd
Jı xwaşan ra ew dıbın derd**

**Tina agir, tesira av
Hemû jiyan ani ber çav**

**Dûra rûnişt lı ser kursi
Got " dıvê gel bıbıhisi**

**Zor pêwiste bırvısınım
Cihanê pê bıhesınım"**

**Bı hezaran heywan ani
Serjêkır çerm cûda dani**

**Lı ser danzdeh hezar çerman
Nıvisand beyan kır raman**

**Beri İsa, beri Şaman
Jı cihan ra kire ferman**

**Wi got " rojê bawer bine
Ew tunebe jiyan nine"**

Pirtûka wi Zend AVESTE
Ew bû pıspor, ew bû hoste

Derxist gelek zagonên baş
Temaşe kır rê dirbên xwaş

Lı bedena mirovan de
Çıqas organ hene têde

Jı bo her organek pir'ek
Afirand, da ser muhurek

Dani gune, dani xêr-bêr
Gelê Kurd ra bû pêxamber

Navê wi ê xwaşık Zerdeşt
Kom nedıkır wi bac û geşt

Ew pıspora kurê kurd bû
Yêzidixan lı dû wi çû

Pirtûka wi " Mısafa REŞ "
Kurd pê şabûn, Kurd bûn dilgeş

Wi ji gelek tışt nûjen kır
Qenci, bedi temaşe kır

Şeytan ra got " ew Meleke
Divê mirov bawer bıke

**Lewra Xwedê ew afirand
Jî qûlan ra rêkır û şand "**

**Wi werge got bawer ani
Ew ferman nav gel de dani**

**Kire sembol Tawûs Melek
Bawer ani Xwedê, Felek**

**Ew ji mır çû rama Xwedê
Newiyê Kurdo û Werdê**

**Herdu Kurdên xudan rûmet
Xwedê li wan bıke ramet**

**Kurdên dilsoz wan birnekın
Navên wan zarokên xwe kın**

**Lewra ew kalikên mene
Dirok û rûmeta mene**

**Usa dıbêm bawer dıkım
Jî Kurdan ra hosi dıkım.**

KURÊ KURD RUSTEMÊ ZAL

**Ducan bû dayikek delal
Hat cihanê Rustemê ZAL**

**Ew mêrxwasê şêr pelewani
Navi wi ket hemû cihan**

**Mil û baskên wiyên bî hêz
Çiya, zinar, dîkir hembêz**

**Xwedê Rustem bî taybeti
Çêkiribû bî heybeti**

**Bejna wi a wek sîpîndar
Dirêj, bîlind, bedew, kûbar**

**Lê wi jî bo Kurd kar nekîr
Cilên Faris her tim xwe kir**

**Rakîr navê Faris'ê har
Bû lehengê ew koremar**

**Pelewani bû, him jî xwaşmêr
Dîket şeran wek pîling, şêr**

**Roj hat ew jî bû dîlovan
Ma cihan de, ew nav û şan.**

**ÇİROKA MEMÊ ALAN Û
ZİNA ZÊDAN. MİTOLOJİYEK
HEZAR SALAN.**

**Lı mêj de sê bira hebûn
Xudan mal mlk, xudan erd bûn**

**Ew axa bûn, ew beg û mir
Biaqıl bûn, jêhat û jir**

**Yek Eli, yek Emer, Elmaz
Wek piling bûn, wek şêr û baz**

**Lê mixabe bêz zarok bûn
Jı bo ew ji, zef xemgin bûn**

**Rojek hatın hersê gelhev
Hev şêwırin bı roj û şev**

**Bıryar girtın ew bûn Derwêş
Ku birbıkın derd, xem û êş**

**Ew serokên eş'ra Alan
Derketın çûn ketın çolan**

**Rê dırbın de pêrişan bûn
Xwe birkırın ken û şabûn**

**Rewşek wer de ew rûniştın
Sol goreyên xwe derxıstın**

Mem û Zin û Ahmedê Xani

**Yekcar derket mirovki kal
Pırskır rewş dem, ew bû heval**

**Kalo, da Eli sêvek sor
Tili dirêj kır, rakır jor**

**Got " ev sêvê tu bibe mal
Bide jına xwe a delal**

**Bıla bixwe ev sêv tamke
Bibe ducan tu dıl şake**

**Roj bê kureki we bibe
Divê bêt mın nav lênebe"**

**Kalo werge got wenda bû
Gotın " ew Xızır bı xwe bû "**

**Sê bıra dageriyan çûn mal
Ew sêva dan jinên delal**

**Pışti neh mehe û neh roj
Jınık raza vekır bijkoj**

**Hat cihanê kurek wek nûr
Dilan çêbû bı def bılûr**

**Çıl roj û şev şahi, dilan
Dılşa bûbûn eşira Alan**

**Mir Eli û eşira wi
Dılşa bûn tev bırayên wi**

**Eli beg şadıbû bı dıl
Nema bû qet derd, xem û kul**

**Roj bı roj kur mezın dıbû
Lê qet navek lı wi nebû**

**Mir belav dıkır xêr û bêr
Pıtık bedew wek pılın, şêr**

**Rojek gıregır rûnıştın
Listek navan berçav xıstın**

**Ku naveki bıdine kur
Yekcar derket ew kalê sır**

**Got " navê kur Memê Alan
Piroz be bav, ap û xalan "**

**Werge got û kal wenda bû
Eli beg tev bıran şabû**

**Roj bı roj Mem mezın dıbû
Bıaqıl û kaml dıbû**

**Lıgel zanan û ferzanan
Wi dit perwerde bı salan**

**Masigır çûn bo masiyan
Tor derneket ew westiyan**

**Dûra wan nûçe dan Memê
Mem cih rabû lı ew demê**

**Memê xwekır cilên rengin
Derket bı lez çû gel Bengin**

**Mem û Bengin bûbûn bıra
Hındava wan mina çıra**

**Memê ew şol wira deng kır
Jı bo torê ew serwext kır**

**Derketın der Mem û Bengin
Komkırın xortên cıl rengin**

**Çûn ber behrê tor kışandın
Tor derxıstın, dest êşandın**

**Hespek derket lı ber çavan
Jêre gotın " Bozê Rewan "**

**Bırın kırın ciki tari
Ku kedi kın, ew hov, hari**

**Şeş mehan de hesp kedi bû
Zin dan ser pışt, Mem sıwar bû**

**Emer begê xalê Memê
Got " xarziyo bıgır gemê**

**Bozê Rewan liyaq teye
Kedi bûye weka ba'ye**

**Mina teyran ew dıfire
Dike qirin, fire-fire"

**Keçên Padişay pêriyan
Ew sê xwişk bûn, pırr geriyan**

**Keça mezın nav Tavbano
Hêyvbano û Stêrbano**

**Stêrbano got " xwişkino
Hûn mın dıkın gêj û dıno**

**Jı ber ku hûn her bedewın
Mina rojê, weka tavın "**

**Tavbano got " xwişka delal
Çavên te nabinın zelal**

**Tu nasnaki mirê Botan
Keça wi a Zina Zêdan**

**Tu bıbine ew çı keçe
Bedewya me gel wê hêçe**

**Ew bedewa keçên cihan
Nav xortan de Memê Alan "**

**Sê xwişk bûn kevok firiyan
Qesra Zînê hêwiryan**

**Zin kîrîn xew, cîl rakîrîn
Bîrîn gel Mem, hişyar kîrîn**

**Mem hişyar bû, dor mêzekîr
Zina Zêdan dit, xwe şaş kîr**

**Got " lê-lê tu Ehrimani
Dîdi mîn derd û xemani**

**Çîra hati tu mala mîn?
Rabe biçê zû li cem mîn"**

**Zînê got "ev mala mîne
Bang berdestan kîm bîbine "**

**Zînê bang kîr, kesek nehat
Her zêde kîr gazi feryat**

**Ew demê de Mem qiriya
Bang Bengîn kîr hîlfuriya**

**Bengîn derket kuta deri
Şaş metal bû, Zina Zeri**

Got " lo-lo tu bîborine
Nizam ev çı rewş û jine

Nizam kê ez anim vıra
Lê nîzanım çira, çira "

Memê got " lê tu xem meke
Îşev raze lı vır xewke "

Hev fıkırın ew bûn bengın
Kurê Eli, Zina xemgin

Gulistikên xwe wan dan hev
Ketın xewê tari bû şev

Pêriyan Zin şûn rakırın
Şuva bırın qenc cıkırın

Lı sıbê de ew hişyar bûn
Hev neditın zef xemgin bûn

Kesek tunebû lıgel wan
Xwe şaş kırın, her ecêb man

Gulistik tılı derxıstın
Navên hevdu berçav xıstın

Ew bûn bengi, nexwaş ketın
Şev û roj qet raneketın

**Bijjk kombûn lı dor Memê
Ku dûrkeve Mem lı xemê**

**Derman û Remıl û nıvıřt
Aram lı Memê de nehiřt**

**Bêt havıl man bav, dê û mam
Ket dilê wan qenci û ram**

**Gotın " bıçe bıbin Zinë
Qenc, řirin ke xwera jinê "**

**Mem sıwar bû Bozê Rewan
Lı rêda dit kalê rêwan**

**Ew kalo Xızır bı xwe bû
Jı Memê ra ew heval bû**

**Rê lı Memê temaře kır
Got " balkêř be " wi řiret kır**

**Werge got û ew wenda bû
Bozê Rewan bı rewan çû**

**Memê xwe gihand Botanê
Ku bibine Zin sultanê**

**Rêda keça Eızûl Beko
Dit, wê got " ezbeni, Keko**

**Ezım Zina Zêdan, Zeri
Tera vekım sing û deri**

**Memê lı wê guhdar nekır
Xwe lı ava çem derbaz kır**

**Memê Bozê Rewan ajot
Ew hêrsket, bû xemgin, dılsot**

**Hesen, Çeko, Qeretacin
Sê bırayên şêr û wek cın**

**Zin destgırtiya Çeko bû
Gel hêviya dawetê bû**

**Mem bû mivanê sê bıran
Lı dor kombûn der û cıran**

**Ew rewşa dit berdesta Zin
Jı bo Memê ew bû gêj din**

**Çû mızgin da Zina Zêdan
Zinê şıkır kır lı Yezdan**

**Sê bıra rûniştın lı mal
Rewşa Memê kırın zelal**

**Gotın " ev bırayê meye
Bengine, xema wi heye**

**Dıvê em wira arikar
Bıkın, jêra bıbin dost, yar**

**Ev Mem kurê Şahê Kurde
Her çelenge, çak û merde**

**Kijan keçê ew dıxwaze
Em wê bının, wêra raze "**

**Rûniştın wer bıryar girtın
Dûra rabûn mal derketın**

**Zina Zêdan tev keç bûkan
Derket pêş çavê lawıkan**

**Rêket çû kaniya Qestel
Bûn temaşvan der-ciran, gel**

**Memê pencerê de Zin dit
Dılşewat bû xortê edit**

**Lı hevûdu mêzekırın
Bı çav hevra qısekırın**

**Ew rewşa Çeko dit lı wir
Her dexes bû, xwast ku bımır**

**Wi sonda xwe lı wê birkır
Şûr girêda, deng bılınd kır**

**Xwast ku bikuje, ew Memê
Hesen ew rewş dit wê demê**

**Ew ber biray xwe geriya
Dilê wi girt vegeriya**

**Hesen got " lo Memo bira
De tu rabe zû li vira**

**Sıwar be tu Bozê Rewan
Qet mebêje felan, bêvan**

**Bıçe ser kaniya Qestel
Lı wê te bibine ev gel "**

**Qeretacin hesp kışand der
Gem kire dev, zin ji da ser**

**Mem sıwar bû, li mal derket
Bervı kaniyê çû rêket**

**Hesp ajot çû ser kaniyê
Ku bibine Zin Banûyê**

**Keç û bûkan hındav vekır
Memê li wan qenc mêzekır**

**Zinê li wê rûyê xwe girt
Qet deng nekır, sılav negirt**

**Memê got " rûyê xwe veke
Dıl bîrindar, ev dıl şake**

**Zina Zêdan hındav vekır
Dılê Memê Alan şakır**

**Ew rewşa dit Fızûl Beko
Şık nebırın Hesên, Çeko**

**Beko çêkır dek û dolav
Çû ba Ezin, wi da sılav**

**Got " mirê mın bang Memê ke
Bine qesrê wi mivan ke**

**Wira bîliz tu şetrencê
Bıkeve hucet û lecê**

**Bı hile û bı fêlbazi
Wina bınxin bıke razi**

**Lı hember pencera Zinê
Tev Mem danış lı cıvinê**

**Bıla Mem Zinê mêzeke
Tu ji şertenc gor xwe rêzke**

**Hoya xwe wira bıbêje
Bavê zindan wi bıkuje**

Lewra ew dijmnê teye
Bawerım haya te heye "

Mir Ezin guhdar Beko kır
Ew plan ji werge çêkır

Hersê bira çûn seferê
Mir gazi kır, Mem çû qesrê

Qeretacin, Hesên, Çeko
Şuva hiştın Fızûl Beko

Mir Ezin û Mem rûniştın
Şertenc li pêş xwe raxiştın

Berê Mem dan pencera Zin
Memê Zin dit, li wê bû din

Bı hile Mir Ezin serket
Memê wenda kır, ew binket

Fızûl Beko Mem girêda
Avit zindan deri dada

Wi ji dil berda bû Zinê
Şık nedıbir Mir û jinê

**Beko mêrê meta Zinê
Bû dijminê ew evinê**

**Wi bırayê Zinê xapand
Ocaxê Mir Eli xurand**

**Keça Fızûl Beko ê har
Rabû kır destê xwe Hınar**

**Jehr kîre nav ew hınarê
Bır da Zinê wê mirdarê**

**Zinê ra got " bîde Memê
Bıla bixwe neke xemê**

**Bavê mın bı hılebazi
Lı ew rewşê Mem kır razi**

**Bıla ew berxwe nekeve
Pışti çend roj ew derkeve"**

**Mem ket xewê wi xewnek dit
Zef berxwe ket xortê egit**

**Xewna xwe de, wi Hınar xwar
Lı tev jehr û axûya mar**

**Ew demê de Zin çû ba wi
Deri vekır ew kete ci**

**Zin giriya Mem hembêz kır
Lı ser erda şilda rakır**

**Hınar kire destê Memê
Got " tu bıxwe lı ev demê**

**Pıçek zıkê xwe tu têrke
Ez çı dibêm qenc guhdar ke"**

**Memê Hınar gırt û gezkır
Çend gez xwar û Zin mêze kır**

**Lı pışti çend hûrdeman de
Mem mur çû lı ew zindan de**

**Zina Zêdan dani şini
Dengvedan da, diwar, xêni**

**Derxıstın meytê Memê
Bırın çalkırın ew demê**

**Zinê diyax nekır lı wır
Pışti heft rojan de ew mur**

**Ew çalkırın lıgel Memê
Xwedê lı wan bıke ramê**

**Fızûl Beko bû Ehriman
Hevşanebûn ew herdu can**

**Nehîşt ku ew herdu bengi
Lı hev şabın, bı qenc rengi**

**Pırr berxwe ket Qeretacin
Hesen, Çeko bûn gêj û din**

**Ew Sıtiya xwişka Zinë
Qet manek neda jiyinê**

**Bo Mem û Zin şini dani
Herdu çavên wê bûn kani**

**Tacin rabû şûr girêda
Fızûl Beko dit lı rêda**

**Şûr kışand serê wi jêkır
Ruhê Mem û Zinë şakır**

**Dılopek xwina wi hari
Pjıqi ghişt wi wari**

**Ew dılop ket nav du goran
Bû darek wek sincê maran**

**Ew cihan de ji, bû asteng
Tev jehra xwe, tev axû, jeng**

**Hesen, Tacin, bang Mir Şem kır
Ramanên xwe wan beyan kır**

**Gotın " tu ev Bozê Rewan
Sıwar be tu bibe rêwan**

**Berê xwe bide Mıxırbê
Bavê Mem ra ev rewş bibê**

**Şem sıwar bû, Bozê Rewan
Gihişt Mıxırbê, bû mivan**

**Dê û bavê ew nûçe reş
Girtın, gıryan kesên keleş**

**Reş girêdan berxwe ketın
Bı şev rojan raneketın**

**Roj hat ew ji bûn dılovan
Dilê kurdan kırım kovan**

**Zina Zêdan, Memê Alan
Bûn destana hezar salan**

**Rıza ev çirok vebiri
Kire helbest bı çav giri**

**Xwendevan mın bıborının
Şaşıyan têda derinin.**

FERHAT Û ŞİRİN

**Lı nêzi Dicle û Fırat
Welîdin Şirin û Ferhat**

**Ew ji bûn dîlbengiyên hev
Neketın xew ew roj û şev**

**Ehrimanan nehiştın ew
Bı hev şabın werın ba hev**

**Evina wan kete dîrok
Ew bûn stran, ew bûn çirok**

**Ketın zara keç, xort, kalan
Mina Zin û Memê Alan**

**Ew ji keç û kurên Kurd bûn
Hev şanebûn bêt mîraz çûn.**

**DERKETINA HUKMA ASÛR, TEVGERA
KAWA Ê HESINKAR Û " NEWROZ "
600 SAL B.Z**

**Hezaran sal beri Îsa
Beri Dawûd, beri Mûsa**

**Cemşit bûbû Şahê cihan
Mina şêrê serê çıyan**

**Vivahvant bû bavê Cemşit
Ew kalikê Kurdên egit**

**Dewra wi de pırr tışt çêbû
Ev cihana xweş û geş bû**

**Cemşit Şiraz kire paytext
Her dexes bûn gelên bêbext**

**Bın erdê de bajar çêkır
Bervı esman deri vekır**

**Wina bist û yekê Adar
Kire sersal, roja bıhar**

**Ew rojê ra gotın "NEWROZ"
Kurdan ew roj kırın piroz**

**Ew roj bû sersala Kurdan
Hım sersal, hım cejna merdan**

Kawa ê Hesinkar

**Yekcar derket hukma Asûr
Tirek avit birin kîr kûr**

**Qiral Dehaq ew ê xwinmij
Rojhîlat kîr dûman û mij**

**Lî ser pîştâ wi de, du kul
Derketin, canê wi bû qul**

**Lî ber êş û lî ber janê
Nûçe belavkîr cihanê**

**Remlvan û bijjîk kombûn
Ew rewş ditin hemû din bûn**

**Ew kulan de serên du mar
Maran xwina Dehaq dîxwar**

**Remlvaneki har Şeytan
Got " serjêke tu du xortan**

**Mêjo'yên wan bîde maran
Wê jan nemine çucaran"**

**Dehaq destpêka ew kar kîr
Her roj wi du Kurd serjêkîr**

**Mêjo'yên Kurdan kîr derman
Ew bêbextî wer bû ferman**

**Aliki zılm û barbari
Aliya dın de ew xwinxwari**

**Dom dıkr ser gelê Ari
Gel hevce bû, bo hevkarî**

**Hukma Asûr gel kır noker
Şêland û şewitand her der**

**Hukma Dehaq Kurd, Pers kuştın
Zarok sêwi, jin bi hiştın**

**Gelê Ari tev ket bındest
Asûr, Babil ew bûn serdest**

**Zef zor bûbû ew bındesti
Kesek nedıdıt serbesti**

**Bı taybeti gelên Ari
Cihan wan ra bûbû tari**

**Wan zılm û zor dıkışandın
Dehaq ew pır diêşandın**

**Kurdeki qebila Kussi
Tev kurmamên xwe'ên Persi**

**Lı şûn rabû ew weka şêr
Zılm û zorê ew bûbû têr**

**Êdi sebra wi nemabû
Malan de dernediket dû**

**Ew mêrxwasê Kurd Kawa bû
Şûr çêdikir hesinkar bû**

**Şeş kurên wi seri jêbûn
Jı Dehaq ra, ew qurban bûn**

**Tewat nekır Apê Kawa
Ew zılm gelra nedit rewa**

**Bû rêzkar ki heri rûmet
Kete nav gel kire şiret**

**Kawa got " ev zılma bese
Bıgırın şûr, mertal dase**

**Zılm û zorên ber çav rasti
Kêr goşt biri, ghişt hesti**

**Dij derkevın em wek şêran
Bımırın lo mina mêran "**

**Serihılda wi kedkari
Rêzkır hemû gelên Ari**

**Hevra ketın tekoşinê
Ku bıgırın pêş'ya xwinê**

**Ew kalê mêrxwas hesinkar
Gelên Ari xwera kîr yar**

**Derketin ser kaş û çîyan
Ağır dadan lî her cîyan**

**Apê Kawa çîrûsk vêxîst
Bî hezaran gel dû xwe xîst**

**Roja bist û yekê Adar
Apê Kawa ew bû Serdar**

**Roja cejna serê salê
Herkes derket hîndîr malê**

**Girtin ağır, tir û kevan
Lî pêş gel Kawa ê sekvan**

**Êriş dan ser kela Dehaq
Şûr mertalan kîr reqe-req**

**Kele hemû şewitandin
Serê dehaq pelçiqandin**

**Hukma Asûr holê rabû
Gelê Ari her dîlşa bû**

**Lî her der de bû dilani
NEWROZ'ê azadi ani**

**Apê Kawa bang miran kîr
Soz ramana xwe beyan kîr**

**Rûniştin hev şêwirîyan
Bîryar girtin ser her rîyan**

**Gotin " em dewletek sazkin
Çi pêwîste, ew daxwaz kin**

**Mîroveki em bîkin Şah
Ku ev gela bibe dîlşa "**

**Tacê zêrin dan Fêridûn
Pîroz kîrin belav bûn çûn**

**Lî wê sazbu dewleta Med
Mala Kurd bu ew sedi sed**

**Ew dewlet bu Împarator
Çêkir bendav, kele u sûr**

**Bu xudanê Rojhilatê
Şan u şeref tev rûmetê**

**Ew roj bu cejna Netewî
Nav "NEWROZE" qet birnabî**

**Wê birnebe jî çucarî
Ew strane lî ser zarî**

**DERKETINA QRALÊ YEWNAN
ISKENDERÊ MEZIN
600 SAL B.Z**

**Îskender'ê Makedonya
Wi dixwast Mezopotamya**

**Leşkerên wi gelek xurt bûn
Kal tunebûn hemû xort bûn**

**Rojek derket hat Îskender
Xurand, şêland, welat her der**

**Gelek erd lî dest Med'an çû
Dewleta Kurd her qels bû zû**

**Hêzên Medya herçûn jar bûn
Pers bûn bêbext, bî êriş çûn**

**Tevda şewitandin welat
Medya nema lî Rojhilat**

**Kardûk ketin serê çiyân
Wan şer domand lî her çiyân**

**Lê çibîkîn sed mîxabîn
Dijmîn pîrr û bêt hejmar bûn**

**Qet kêr nedit rîmên Kardûk
Dijmîn xurand bendav û çok**

**Hemû erdê Kurd-Kurdistan
Djîmînan kîr gor, goristan**

**Kardûk, Zaza, Kurmanc û Lor
Pîrr rijandî xwîna reng sor**

**Pers û Yewnan, Ereb û Rom
Şewitandî gund, mezre, gom**

**Nehîştî Kurd serî rakî
Azad bîbî dîlan şakî**

**Wan deman de mirên Kurdan
Djîmînan ra hiştî meydan**

**Bona bostek erdê Xwedê
Hevdu kuştî kurên Werdê**

**Eşîrên Kurd bûn dijên hev
Şer dîkîrî bî roj û şev**

**Lî Rojhîlat Moxol û Çîn
Lî Rojavê Neron'ê Din**

**Tev Samîyan, Gurc û Rûsan
Êriş dîdan ser Kurdistan**

**Wan nehîştî Kurd jî dewlet
Çêkî, bîbî hêz û rûmet**

**Dijmın ne yek, ne ji çar bûn
Kurd ji hevra dost, yar nebûn**

**Ew heyam ji werge hat çû
Tevgera Kurd pêşva neçû**

**Kurd ketın bın destên dijmın
Jehr û axû bû cihan, jin**

**Îro ji Kurd azad ninın
Dost dijminan qenc nabının**

**Hêvi dıkım Kurd azad bın
Bın destan de, zû felat bın.**

**DERKETINA OL'A İSLAM, REWŞA
GELÊ KURD Û PEJIRANDINA OL'A
İSLAM P.Z 612**

**Rojek derket Memê Ereb
Bı dek û dolav û derew**

**Got " ezım balyozê Xwedê
Çı ZERDEŞT'ê, kiyê Werdê?**

**Ez cihanê, axıretê
Lı cenemê, lı cenetê**

**Pırsiyarê qûlan ezım
Reb ferman kır, ez balyozım**

**Eve, wera soz û raman
Bawer binın mın û QURAN"**

**Ebûbekır, Omer, Osman
Tev Memê bûn, wan dan ferman**

**Gotın " hemû Ol'ên cihan
Dıvê birbın lı her ciyan"**

**Pêkanin artêşên barbar
Êriş kırın wek gurên har**

**Ketın deşt û darıstanan
Lı bajar û şarıstanan**

Zilma Ol'a İslam

Tev şûr, xençer, bıvır û merr
Bı bêbexti dıkırın şer

Dıxurandın xani û mal
Nedıgotın jın, zarok, kal

Seri hemû jêdıkırın
Çı dıditın ew dıbirin

Wana dıkuşt dewar û pez
Dışewtandın bostan û rez

Dıgotın " bêj eşed-enna
Lê ku tu bîbêji na-na

Em yekser serê te jêkın
Bedena te du perçe kın "

Kurdên hejar û belengaz
Qirina wan dıbû awaz

Nedıxwastın bîbın İslam
Lı Mihemed binın iman

Pışti ne pejırandınê
Serjêdıbûn rengê xwinê

Axa Kurdistan sor dıkır
Ereb bêbexti zor dıkır

**Zımanên Kurd kaşdikırın
Bı meqesan jêdikırın**

**Dûra didan ber şûr, kêran
Tev zarok û jin û mêran**

**Serê sedhezaran jêbûn
Lı ser kelan de gildêr bûn**

**Mina gowan, mina topan
Gund û bajar kırım xopan**

**Gelê Kurd wan werge kuştın
Mal, milk talan kırım mıştın**

**Bı zorê Kurd kırım İslam
Gotın " mera bıbın xulam "**

**Ol'a İslam werge derket
Bı zora şûr, ew Ol şerket**

**Bırayê Kurd ev a raste
Lı ser dirok tu raweste**

**Ez bawerım tu bıbini
Dilê teda xem nebini**

**Jı bo xwina sedhezaran
Tu qenc naske wan neyaran**

**Çiye İslam, çiye Quran
Bin ber çavan meqes, şûran**

**Ruhê Kurdi, tu her gurr ke
Bixwine bı xwe bawer ke**

**Lê ku tera Ol hevceye
Dager Zerdeşt, kal'kê teye**

**Bawer bike ev her qence
Ber Ereb mebe dest pence**

**Bese êdi dijmin naske
Mebe xulam xwe serastke**

**Destê Ereb naçi bîhişt
Ev gotin min kurdan re hişt.**

**HUKUMDARIYA EBA MISLUM
P.Z 719 - 755**

**Lı nav eşira Rewandi
Derket şêreki efendi**

**Kurê Mıslım Avdıreman
Werge digotın ew zeman**

**Bav û kalên wi Zerdeşt bûn
Nav eşirê de serdest bûn**

**Lı pışti mırına bavê
Ew rabû çû Iraq Kufê**

**Bû sevkanê Îsa, İdris
Bûn dji wi kesên İblis**

**İdris ew girt da İbrahim
Ku pıšta wi bibe qewim**

**Ewana begên Ereb bûn
Serokê êl, eşiran bûn**

**Ew şervana Eba Mıslım
Dostê kesên hejar, mazlûm**

**Bû Waliyê Xorosanê
Navê wi derket cihanê**

**Dji zılm, zora Emewi
Ew derket, gel kombû ba wi**

**Lı Falûca şer destpêkır
Eba Mıslım leşker rêkır**

**Êriş da ser hêzên Mervan
Ew lehengê şêr û servan**

**Bınketın hêzên Emewi
Abasi dılşabûn hemi**

**Xelife Cafer Mansûri
Nalel wi be hezar cari**

**Lı Şam apê Cafer Mansûr
Mekkê, Medinê dıma dûr**

**Lı Şam bandûrek êlan kır
Dijberiya xwe beyan kır**

**Cafer Mansûr gelek hêrs ket
Lı cih rabû bı lez derket**

**Wi gazi Eba Mıslım kır
Soz ramana xwe beyan kır**

**Got " êriş bıde ser Şamê
Apê mın xın, meke xemê**

**Wina bıkuj holê rake
Em hevahn tu mın şake "**

**Eba Mıslım leşker komkır
Sedema şer wi beyan kır**

**Beridan bajarê Şamê
Abdullah ra nehat ramê**

**Kuş Abdullah holê rakır
Dilê Cafer Mansûr şakır**

**Lê neda Cafer mal, talan
Xelife ket nav teşqelan**

**Tırs ket dilê Cafer Mansûr
Rûnişt hênjiya kûr-kûr**

**Plana kuştinê çêkır
Balyozek Mıslım ra rêkır**

**Got " bıla bê ba mın rûne
Xwastekên wi gelo çine**

**Em rûnın hevra qısekın
Rewş çawaye em mêzekın"**

**Mıslım çû jı bo wi hawi
Qet bediyek nat bira wi**

Lı dêri de wi hember girt
Mıslım sılav da wi ragirt

Got " keremke şûr bıde mın
Bı ev şûr te kuşt apê mın

Bıde mın ez ev şûr maçkım
Ku dul, kezewa xwe şakım

Eba Mıslım şûr da Cafer
Yekser derketın sed nefer

Girtın dora Eba Mıslım
Ew şervanê gelê mazlûm

Bı şûr kêran ew şêr kuştın
Serjêkırın beden hiştın

Ew aligirê Eli bû
Bı bêbexti ew qurban bû

Wi hima Elewi dani
Ew hat kuştın, çû bû fani

Lı pey Mıslım Ebû'l Wefa
Olperweri wi girt dest xwe

Baba İhsaq, Hallaç Mansûr
Nesêmi lı wan nema dûr

**Ew kesana hemû Kurd bûn
Mîrî çûn lê ew birnebûn.**

DEWLETA HESNEWÎ Û ŞADADÎ
P.Z 941-951

Xanedanê Kurd Hesnewi
Lı Cibel'ê bingeh dani

Lı wê saz kır wi dewletek
Pırr bıaqıl bû, hum ji jirek

Hukma xwe lı wê ilan kır
Drav derxıst kar pêşve bır

Pêkani arteşek gewre
Tıxubên xwe wi kır fehre

Roj hat Farıs êriş da ser
Dewlet xurand, şêland her der

Ew dewlet ji holê rabû
Dilê neyar gelek şabû

Derket Mihamed Şadadi
Lı doza Kurd ew bû xwedi

Rewandûzê wi him dani
Dewlet çêkır, hêz pêkani

Tıxubên xwe berfehre kır
Paşnavê xwe lı dewlet kır

**Faris û Tirk, zef bêl kêf bûn
Wek gurên har lî şûn rabûn**

**Wan êriş dan ser êrişan
Kurd tenê bûn man pêrişan**

**Ew dewlet ji hat xurandîn
Doza Kurd qet nat temirandîn**

**Balam Kurd ketin bîm destan
Dijmînan girtin Kurdîstan**

**Mirên Erdelan, Bedinan
Yên Hekari, Botan, Baban**

**Wana ji dewlet çêkîrîn
Qesr û kele avakîrîn**

**Huner, wêje gelek pêşket
Dayikek Kurd lî wê derket**

**Ew canîka Nestûre bû
Zana, pîşpor, helbestvan bû**

**Ew hum jin bû, ew hum ji mêr
Pênûs hêja, xudan xêr, bêr**

**Lê ew dem ji pîr neajot
Roj hat dîlên Kurdan bû sot**

**Ew dewlet ji holê rabûn
Tirk û Faris her dîlşa bûn**

**DEWLETA KURD A MERWANÎ
P.Z 984**

**Lı qurne a neh û dehan
Amed, Bitlis, Tatvan, Silvan**

**Lı wê sazbu hukma Merwan
Kurdên gernas, şêr û şervan**

**Padişahê Kurd Bad Bostık
Dijmın dıxıst tir û xıştık**

**Kurdan çêkır kele, pıre
Qers û bendav, malên fehre**

**Awaz û çand her pêşva çû
Zımanê Kurd dewlemed bû**

**Lê Yewnan û Ereb, İnan
Tev şûr, mertal, xençer kêran**

**Bı hoviti êriş kırım
Dewleta Kurd dagirkırım**

**Werge hat xurandın dewlet
Roja çûyi şuva nehat.**

DERKETINA TIRKAN. P.Z 1071

**Yekcar derket Tirkên bêbext
Lı dest wan de şûr, mertal, zext**

**Mina gurên birçi û har
Êriş dan ser gelên hejar**

**Ew ji ketın Rojhilatê
Tev QURAN û silawetê**

**Cengizxanê Moxolê Çin
Xwin vedixwar ew bûbû din**

**Tirk û Moxol herdu bira
Temırandın şewq û çıra**

**Şewıandın hebûna me
Nehıştın qet diroka me**

**Kete Mûşê qıralê Tirk
Har û hov bû, tunebû şık**

**Navê qıral Alparslan bû
Wek toriyê darıstan bû**

**Bı xwinê ew têr nedıbû
Mırov dıkuşt her şadıbû**

**Wi got " Tirk, Kurd İslam bira
Karê kafır nine vıra**

**Em dıxwazın arikari
Bkın, birbın rojên tari"**

**Gelê Kurd ew soz bawer kır
Tev Tırkan, Bizans ra şer kır**

**Ew şer, şerê Malazgêrtê
Bizans nema Mûşê, Sêrtê**

**Tırk derbaz bûn çûn Qonya'yê
Selçûk çêbû lı dinyayê**

**Çendek dûra qels bû Selçûk
Hat xurandın, nema war, sûk.**

DEWLETA EYÛBÎ P.Z 1174

**Sal hat gihişt qurna donzdeh
Xaçan teng kır war û bergeh**

**Lı derdora Kerkûk, Mısûl
Bı niftê ve ew erda şıl**

**Lı wê mir Nûreddin Mamûd
Zef xêrxwaz bû, nebû şerûd**

**Wi dewletek lı wê sazır
Heq, zagonên gel mêzekır**

**Navê dewlet dani Zengi
Jı bo İslam bûbû bengi**

**Ew qurnê de Xaçparêzan
Tev barbaran, tev nêzanan**

**Êriş dıdan ser İslam'an
Nedıdan keseki eman**

**Bı şûr, mertal, kêr û xençer
İslam dıkuştın lı her der**

**Du Ol bûbûn dijminên hev
Şer dıdırın bı roj û şev**

**Fransız û İngiliz'an
Rojhhulat dıdırın xızan**

Selahaddini Eyûbi

Dixwastin ku biçin Qutsê
Bajar bigrîn, leşker vêsê

Padişahê Kurd Nûreddin
Bo ew şeran dibû gêj, din

Bûbû bengiyê Mihamed
Dıgot " ew e bedew, semend "

Wina arteşek Kurd komkır
Lı cih rabû sert ferman kır

Got " divê em Xaçparêzan
Nekın Qutsê, rêzkın hêzan"

Pısmamê xwe wi kır Serdar
Got " İslam ra tu bıbe yar "

Pısmamê wi rabû serxwe
Riya Qudsê zû da ber xwe

Eşira wan nav Rewandi
Pısmam jir bû, şêr, efendi

Bı mêrxwasi rabû rêket
Deh hezaran leşker pêket

Ew ket hember Xaçparêzan
Bı şev û roj kes ranezan

**Şerkır hember Fillip, Riçhart
Şer zana bû, ew lı serket**

**Eve, ew bû Selahaddin
Welat fırot bo Ol û dın**

**Bû Padişah, İmparator
Navê İslam wi rakır jor**

**Wi tixubên dewleta xwe
Fehre kır tev dorbera xwe**

**Filistin û Mısır, Hicaz
Yemen, Sûrye kire daxwaz**

**Ew erd ketın bın destên wi
Lê mixabın, Kurd man sêwi**

**Neani navê Kurd zıman
Vala i çû ew xwin, zeman**

**Wi hebûna Kurd, Kurdistan
Da Mısır û Erebıstan**

DERKETINA DEWLETA OSMANLI P.Z 1300

Lı Bûrsa'ê derket Osman
Wi Yewnan xıst neda eman

Nûva çêkir wi dewletek
Çerxa Tırkan rakır Felek

Osman navê xwe dewlet kır
Dilê har û hovan şakır

Navê Tırkan bû Osmanli
Ew kedxwarên şeşsed sali

Roj hat ghişt Sultan Yawûz
Bar giran bû, gel bû pişt xûz

Yawûz Şêx İslam rûniştın
Ki dij wan bû, hemû kuştın

Barbar ketın Çaldıranê
Xwin rıjandın wek baranê

Şêşt hezar kes bûn cangori
Nahlel Yawûz sed hezari

Textê zêrin nebû qayil
Wi girt jına Şah İsmail

Wan salan de Kurd, Kurdistan
Neketibû bin ling, destan

**Her eşîrek lî nav xwe de
Wek dewlet bûn, cihên xwe de**

**Destelatek xurt navendi
Ew tunebû mir, efendi**

**Lî dîji hev kar dîkîrîn
Dîlê neyar şadîkîrîn**

**Hember dîjmîn nedîbûn yek
Destelatek nedîhat pêk**

**Xwe bî xwera dîbûn şêr, dik
Hember dîjmîn nedîbûn tik**

**Carna stu xardîkîrîn
Bî ew rengî kardîkîrîn**

**Dîjmîn lî ew jî kêr dîdît
Wek qîrni xwîna Kurd dîmît**

**Axa, mir lî tev dîjmînan
Kar dîkîrîn dîdan ferman**

**Dîxwastîn welat bîfroşîn
Gel bîkîn çêlek bîdoşîn**

**Dawiyê de werge kîrîn
Dîlê gelê Kurd dax kîrîn**

**Yawûz rûnişt li tev miran
Tev Îdris û caş namerdan**

**Qesri Şirin peyman çêbû
Kurdistan ji du perçe bû**

**Doz firoşan, welat firot
Gel bîndest bû, ma tazi, rût.**

ÇEND WÊJEVANÊN DÎROKÎ

**Eli Heriri, Feqi ê Teyran
Jî bo welêt, jî bo yaran**

**Nivisandî wan hişên xwe
Bo Kurd hiştin karpêkên xwe**

**Pey wan Mele, Ahmed Xani
Ahmed ruhki teze ani**

**Mijûl bû ser pîrsa Netew
Berxwe dîket, nedîket xew**

**Dıgot " çira lî nav meda
Hevgirtinek tune cih da?**

**Divê em jî serfiraz bin
Bixwinin û şareza bin**

**Rabîn serxwe çavan vekin
Lî dorbera xwe mêzekin**

**Heke ku em bîbine yek
Sazkin dewletek rêkûpêk**

**Bêt guman wê Ereb û Tirk
Mera bîbin xulan bêt şik**

**Lê çibikim iro ev rewş
Mîr ketine ser riyek şaş**

**Bo neyaran ew kar dîkîn
Erdê evrar par-par dîkîn**

**Tev dijminan gel dîkojîn
Şeran de xortan dîkujîn**

**Lê nîzanîm ev rewş çibe
Hêvi dîkîm gel xew rabe**

**Bîbine dost, dijminên xwe
Zû sazbike dewleta xwe**

**Lê mîn nedit Kurd bîbinî,
Wê rojê bîndest nemînî "**

**Belê, XANÎ werge dîgot
Ew hêviyê dilê wi sot.**

ŞERÊ KELA DIMDIM P.Z 1608

**Çû ser Dumdım Şahê İnan
Tev arteşek heri gıran**

**Ket çeperê kela Dumdım
Dest Kurdan de şûr, mertal, rım**

**Bı mêrani hember dijmin
Ketın nav şer keç, mêr û jin**

**Ew Xano ê şêr Cengzêrin
Bı mêrxwasi dıkir qirin**

**Dıgot " heya em yek hebın
Qet radeste dijmin nabın "**

**Şah Abas'ê bêbext û har
Ser hespê de nedihat xar**

**Ferman da pasdar barbaran
Kele da ber gulebaran**

**Kurdan nexwast radest bıbin
Dil bên girtın, xulam bıbin**

**Rûniştın hevra sond xwarın
Jehr kırım av, av vexwarın**

**Hemû lı wê bûn cangori
Kurdperweran kırım lori**

Divê gelê kurd wê rojê
Qet birneke tol û dozê.

Kele a DIMDIM

**SERİHILDANA ŞÊX UBEDULLAH
P.Z 1800**

**Ubedullah û Yezdan Şêr
Hım zana bûn, ew hım ji mêr**

**Şêxê dılsoz, kalê mêrxwas
Ew pıspor bû, bêt tırs, gernas**

**Wi li hember Tırk û Farıs
Berxwe dıda bêt xof û tırs**

**Osmanli arteşek gewre
Amade kır, şer kır fehre**

**Farıs ji ket hındirê şer
Hevra şewitandin her der**

**Sed mıxabın Şêx girtın dil
Tori, rovi li wê bûn fil**

**Romê Şêx şand İstembolê
Ew tevger rakır li holê**

**Şêx reviya ew şuva hat
Derbaz bû Dicle û fırat**

**Heştê hezar leşker komkır
Disa wi destpêka şer kır**

**Lê sed heyfe ew serneket
Romê Şêx girt, hêz lı bınket**

**Dûra dijmin Şêx şand Mekkê
Lı wê ew mır tu birneki.**

ŞERÊ CIHAN Ê YEKEMÎN
P.Z 1914

Yekcar derkket şerê cihan
Xwin herîki lî her ciyan

Çar aliyên Romê de şer
Bed dom dîkir jîyanek jehr

Lî Rojavê, lî Rojhilat
Romê nedit riyek felat

Roma Reş zef jar ketibû
Her ciyan de bînetibû

Hukma Şeytan û hîlebaz
Kete dîlqê hêzek xêrxwaz

Kurdan ra got " em bîrane
Werin hember kafirane

Em şer bîkî jî bo welat
Ku, hûn û em bîbîn felat "

Lî ser ew xwasteka Romê
Dîlê Kurdan hate ramê

Serokên Kurd hev şewîrin
Lî tev peyvên tehl û şîrin

Abdulqedir'ê Geylani
Pêşneyarek nebaş ani

Got " rewşa Romê ne başe
Bervî têkçûnê dimeşe

Divê em ji mîl Romê dîn
Em dilsozîn, ne namerdîn

Pîştî şer Rom wê heqê me
Bide, hemû daxwazên me

Heke ku Rom usa neke
Wêca xali serê xweke

Em bî hêza mîl baskên xwe
Bî zor bîstînin heqê xwe"

Mîrên Kurdam mîl dan Romê
Leşker şandin Yemen, Şamê

Lî Yemenê, lî Rojavê
Meyitên Kurd man bî tavê

Sed hezaran Kurd cangorî
Bûn, dayikan kîrî lori

Sîrîp û Romen, Bûlxaştan
Lî Rojhilat Erebîstan

**Bîn destan de ew rızgar bûn
Êlan kırım wan Serxwebûn**

**Romê derxist destûr, ferman
Bo kuştına gelê Ermen**

**Du milyon Ermeni kuştın
Kevır ser kevır nehiştın**

**Ewqas ji Kurd cangori bûn
Lı şeran de bo Romê çûn**

**Lê disa ji Kurd-Kurdistan
Rızgar nebû lı bîn destan**

**Werqas xwin bı vala i çû
Pırr malan de derneket dû**

**Romê mala Kurd şewıtand
Bo mafê xwe ew xwin rıjand**

**Lê disa ji Rom serneket
Şer wenda kır ew lı binket**

**Padişah text û tacê xwe
Cihîşt, felat kır canê xwe**

**Lı dawiya şerê cihan
Ne Sultan ma, ne Qıral, Xan**

**Hukma Romê lı holê de
Wek kevırek lı golê de**

**Wenda bû çû, Sûltan nema
Hat guhartın, nû bû şema.**

**DERKETINA MISTEFA KEMAL Û
SAZBÛNA KOMARA TIRK
P.Z 1920-1923**

**Lı ser fermana Vatetin
Serbazeki har derewçin**

**Derket, ew lı İstembol'ê
Çû Samsûnê, Anadolê**

**Erzurumê civin çêkır
Nûçe Sêvazê re rêkır**

**Lı wê rabû çû Sêvazê
Ku lı wê ji bigre sozê**

**Eve, ew bû Mistê Kemal
Jı xwera dit gelek heval**

**Wi gazi şêx mirên Kurd kır
Arikar xwast peyman çêkır**

**Wi ji got " em İslam bıra
Karê Gawır tune vıra**

**Jı bo Eli, bo Mihamed
Hûn Ari ne, newiyên Med**

**Werın hûn bıdın me destan
Dûra sazkın Kurd-Kurdistan"**

Usa xapand wi axa, mir
Biaqıl bû, bı rasti jir

Dûra rabû çû Anqarê
Gel şer dıkır lı her derê

Mir begên Kurd leşker şandın
Bı nezani gel xapandın

Ew mêrxwas û xortên egıt
Hukma Romê xwina wan mit

Kurd ketın şereki gıran
Tev pısmam û lı tev bıran

Êriş kırım weka şêran
Zû serketın mina mêran

Artêşên Yewnan bınetın
Ew revıyan Kurd dûketın

Heya İzmir fıltandın
Lı behrê de xeniqandın

Rızgar kırım erdê Romê
Rom Kurdan ra nehat ramê.

PEYMANA SEWRÊ P.Z 1920

**Lı Fransa kombû cihan
Bona pırsa Kurd û Fılan**

**Şerif Paşa Kurdê dılsoz
Bo pırsa Kurd wi stand soz**

**Ew nûnêrê gelê kurd bû
Mıroveki Kurdevin bû**

**Hat nıvisin peyman a Sewr
Din û har bûn Tirkên Gurgewr**

**Tirk rûniştın hev şêwırin
Wek çûkreşan, Tû hêwırin**

**Gotın " em planek çêkın
Mirên kurdan li dij hevkın**

**Hınekan bıkın Newêrger
Bên meclisê gelek nefer**

**Ruh û canê wan em mısдын
Ew çav birçi, doxın sıstın**

**Em bıдын wan drav, jin, mal
Ku çareser bıbe ev hal**

**Wana usa bıxapının
Dûra qıra wan em binın**

**Divê iro em hirçê ra
Bibin " xalo " ser pirdê ra"**

**Ketin nav dek û dolavan
Navê Xwedê bî sılavan**

**Balyoz şandin ba mir, axan
Ba seyidan, lî ba şêxan**

**Gotin " werin em bî hevra
Çêkin Kurdistan jî wera**

**Meclisa nû a we, a me
Em dest hevdim, Xwedê rame**

**Lingên kafir nekîn welat
Ku, Ol'a me bibe felat**

**Usa nebe kafir wê bîn
Ol'ê rakîn, jîn, zar nebîn**

**Bikujin ew gelên Îslam
Em, hûn, wanra bibin xulam**

**Ev jî bo şana me nabe
Çira Ol'a Îslam rabe?**

**Xwedê ev tîşt qebûl nake
Ki bibê "na" efû nake**

**Ji bo Mihamed û Xwedê
Hêz bîdîn me kurên Werdê**

**Çendsed sale em ciranin
Wek pîdi û dev dîranin**

**Ol û welatê me yeke
Kafir dixwaze me cêke**

**Ev ji nabe bo we û me
Ku bîbên "na" wera şerme".**

**Lî Anqarê meclis kombû
Komara Tirk li wê sazû**

**Romê xapand heftê du kes
Ew anin meclis bi hewes**

**Werge Kurd ketin meclisê
Mirên Ahmed, Mûş, Bitlisê**

**Heftê du Kurdên Newêrger
Dozfiroş bûn bêd dîl, cigêr**

**Diyab Axa, Hesên Xeyri
Dîvê kes bo wan negiri**

**Ew Newêrgerên Dêrsim bûn
Bêd raya gel bi xwe çûbûn**

**Rojek Mıstefa Kemal got
Werin meclisê seri qot**

**Bı bêdengi lı şûn rûnın
Newêrgerên Kurdan hûnın"**

**Diyab Axa zef şadıbû
Herkes lı ber wi radıbû**

**Mıstê kor ew qenc nasdıkr
Destên wi dıgirt maçdıkr**

**Wira dıgot " bavo, baba
Canê mın jı tera heba"**

**Roj hat ew jı kuşt wenda kır
Hebûna Kurd qedexe kır**

**Eve, ewın ew Tırkên xas
Leheng, şareza û mêrxwas**

**Rovi çıwext ku bıbe şêr
Tırk jı ew dem dıbe xwaşmêr.**

**KOMELÊN KURD, SERIHILDAN Û
TEVKUŞTINA QOÇKİRÎ YÊ
P.Z 1920**

**Komelên Kurd Îrşad, Hêvi
Lı dij wan bûn Tirkên rovi**

**Ew komelên gelê kurd bûn
Bo wan Kurd serbîlind dîbûn**

**Karên qenc û baş dîkîrîn
Gelê xwe şiyar dîkîrîn**

**Lı hember dek û dolavan
Kurdperwerên Kurd dîkovan**

**Dîbûn, ew berxwe dîketîn
Şev û roj ranedîketîn**

**Şêr û dilsozên kurdîstan
Gotî " divê em bêst westan**

**Bikevî nav kar xebatan
Binî berçav her babetan**

**Ew kesên bêbext, dozfiroş
Bo gel nakî karên her baş**

**Bî lez û bez em asteng bî
Hin ku zûye em rê nedîn"**

**Serokên Kurd hatın ba hev
Hev şêwırin bı roj û şev**

**Dawiyê de girtın bıryar
Ku şer bıkın hember neyar**

**Nûri Dêrsımı, Ali Şêr
Tev Ali Şan, ew her sê mêr**

**Ew bûn berpırsiyarê şer
Tıfing girtın derketın der**

**Şerê Qoçkiri destpêkır
Hukma Romê leşker rêkır**

**Serdarê Tırk Topal Osman
Lı Mıstê girtıbû ferman**

**Wi şewıtand war û bani
Xwin herıkand weka kani**

**Negot zarok, qet negot jin
Bo xwina Kurd ew bûbû din**

**Laz Osman, Mıstefa Kemal
Ne can hiştın, ne dewar mal**

**Temırandın ew serhıldan
Talan kırın warên merdan**

**Rij'ya xwina çil hezaran
Kurd birnekın qet neyaran.**

PEYMANA LOZANÊ
P.Z 1923

Emperyalên cihan kombûn
Kurdên xewok şiyar nebûn

Rûniştin bajarê Lozan
Ketın nav gengeşa sozan

Lı wê peyman nıvisandın
Dûra rabûn bı deng xwendın

Gotın " heftê du mirên Kurd
Bıryar dane, bıryarek rınd

Naxwazın Kurd û Kurdistan
Xwe nabinın qet bın destan

Dibên " Kurd û Tırk bırane
Eslê me yek, kok Tûrane "

Binhêrın hûn name a wan
Aha ev e, em qurban can

Em nıkarın tıştek bıkın
Çıto em wan lı hev cêkın?"

Belê, ew caşên dozfiroş
Derew kırım vala û boş

**Bo mafên xwe'yên gemarin
Gel firotin, jehr kırım jin**

**Welatê Kurd bû çar perçe
Heftê du kes bûn dest pençe**

**Bûn xulamê hukma Romê
Wek pez dewar ketin gomê**

**Gelê Kurd wana birneke
Navên wan zarokan neke**

**Îro disa ligel Romê
Gelek Kurd ketine gomê**

**Esl, gelê xwe firotine
Em "Tirkın" her der gotine**

**Hikmet Çetin, Kamran İnan
Ew ji xwe Tirk dıdın nişan**

**Bûne dijminê gelê xwe
Jı bona şan û mafên xwe**

**Kurdino hûn evan kesan
Birmekın qet wan teresan**

**PIRSA KURDÎ LI ROJEV'A
MECLÏSA TIRK DE
P.Z 1920-1923**

**Pırsa Kurdan bı carek dın
Ket rojev'ê Mıst bû har, dın**

**Meclis kete nav gotbêjan
Ew babetê da Mıstê jan**

**Pırr hêrsket Mıstefa Kemal
Wi got " bıra, bınhêr heval**

**Ev welat, welatê Tırke
Lı şûn rûne, kuro şermke**

**Lewra Kurd, Tırk yek nijadın
Rûnın ahengeki xwedın**

**Welat yeke perçe nabe
Ki dibê "na" bıla rabe**

**Ez bıbinum bejn, bala wi
Lı vır jêkım ez serê wi**

**Jı wera ez bıbêm disa
Qet naxwazım peyvên usa**

**Carek dın ku bıbihısım
Ku nekujım bêt namûsım**

Mistefa Kemal û Diab Axa

Usa dibê m ev fermane
Ev welat warê Tirkane".

Hesen Xeyri rabû serxwe
Pênûs, lénûsk dabû berxwe

Got " bîrano Paşa raste
Gelê kurd, Tirk wek dew, maste

Havin û koka me yeke
Heqê kêye ew me cêke?"

Kemal Paşa xwe şûn rakır
Çû eniya Hesen maçkır

Got " bî rasti tu dılsozi
Xwedê jî te bibe razi

Ez dıxwazım sibe bıra
Bı cılên Kurd weri vıra"

Rojtıra dın Hesen Xêyri
Xwe xemiland vekır deri

Bı lez û bez rabû rêket
Qet çekûçek seri neket

Cemedan û şapık û şal
Ket meclisê Hesenê kal

**Roj hat gazi Hesên kîrîn
Dest girêdan, girtin birin**

**Dadger'ê Serxwebûn pîrskîr
"Çira cilên Kurd te xwekîr?"**

**Got " Paşa ê min ferman kîr
Jî bona ev min kînc xwekîr"**

**Dadger got " wi tu ceriband
Derewên te li hember xwend**

**Lê ku rasti tu Tîrk bana
Bersiva te dibû na-na"**

**Dadger qet guh neda Hesên
Celat kîr stu şîrit, ben**

**Hesên Xêyri kîre hawar
Qet guh nedan Tîrkên neyar**

**Got " cangoriyên Kurdistan
Vekî minra mîl û destan**

**Îro ez tîm nav refên we
Bîborînin ez canê we"**

**Hesên Xêyri dereng mabû
Celat hêrs ket li şûn rabû**

**Bın lngan de kışand kursi
Qet hawara wi nepırsi**

**Benê bı rûn gewri şıdand
Kar û berên Hesên qedand**

**Ew ji lı wê werge kuştın
Lı dijên xwe kes nehiştın**

**Yên ku man ji ew revıyan
Ketın bınerd, serê çıyan.**

**LI QURNA BÎSTAN DE ÇEND
TEVGERÊN KURDISTAN'A IRAQ
Û ÎRAN'Ê. 1920-1922**

**Lı pışti şerê cihanê
Tevgera Kurd lı İranê**

**Rabû ser lung hember dijmin
Ketın nav şer, mêr, xort û jin**

**Serokê eşira Şikak
Rızaliyê heya Şırnak**

**Rêzkır hêzek heri gewre
Her tışt ani berçav fehre**

**Eve, ew bû Simko ê şêr
Tırs nezan bû, gernas û mêr**

**Emperyalên har û kedxwar
Lı şûn rabûn wek gurên har**

**Ew xwinmijên çav birçi har
Şandin İran Olperest MAR**

**Mar Şemûr keşîşê Asûr
Hesabê xwe dıkir hûr-hûr**

**Wi ji dıxwast bıbe Dehaq
Bıgre İran, bıgre Iraq**

Simko Axa-ê Şikaki

**Rûs, İngiliz pışt dıdan wi
Lı pey wi de ew dibûn si**

**Simko Axa plan hınkır
Hember plan, plan çêkır**

**Xwast ku Mar Şemûr bibine
KONEŞAR'ê tev wi rûne**

**Sed û çıl leşkerên Asûr
Ketın riyek dijwar û dûr**

**Simko Axa dorbera wan
Bırriya kuşt, lı wê sed can**

**Pışti ew kuştına Keşiş
Fılan, Asûr kır kışe-kış**

**Berê xwe dan Koneşarê
Ku binın cih ew bıryarê**

**Bı hevra wan êriş kırım
Gund şewtandın talan kırım**

**Bı hezaran wan Kurd kuştın
Lı gundan de can nehiştın**

**Lı pışti ew tekoşinê
Jı bo tolê, jı bo xwinê**

**Simko êriş da ser Asûr
Birin lı wan her kire kûr**

**Hêzên Asûr bûn tarûmar
Rûs û Îran ew bûn dîn har**

**Leşkerên Rûs lı tev Îran
Çûn ser Kurdan mina guran**

**Lê disa ji serneketın
Hêz kışandın şuva hatın**

**Hukma Farıs plan çêkır
Balyozek Simko ra rêkır**

**Bı derew û dek dolavan
Sonda "QURAN" tev sılavan**

**Gotın " dıvê em zû rûnın
Du gel bıran lı hev binın"**

**Simko Axa ew bawer kır
Qet guhdare kesi nekır**

**Rabû rêket bı sıwari
Çû ba dijmin, bo ew kari**

**Farıs kır dafıkê ew kuşt
Tevger werge bêt seri hişt**

**Simko Axa ê dılovan
Dıl kezewa Kurd bû kovan**

**Ew şêr lehengê Netewi
Kurd birnekın çucaran wi.**

Koneşar:gundeki Kurdıstana İrane.

**SERİHILDANA ŞÊX MAMÛD
BERZENCİ P.Z 1919**

**L1 başûrê Şêx Berzenci
Xwast daxwazên gel bine ci**

**Ew rabû doza welat kır
Kete nav gel, gel qenc rêzkır**

**Hukma Iraq a hov û har
J1 İngiliz xwast arıkar**

**İngiliz'ên por kej, çav sût
B1 êriş çûn ser Şêx Mahmût**

**L1 tev top û tank fırokan
Nenhêriyan jin, zarokan**

**Bombe lı jor de barandın
Gund û bajar şewıtandın**

**B1 hezaran mirov kuştın
Gelê kurd pêrişan hiştın**

**Biritanya bû dij Kurdan
L1 ser neket ew serhıldan.**

Şêx Mahmût Berzenci

SERİHILDANA ŞÊX SAİD'Ê PİRAN
P.Z 1925

Hezar nehsed bist û sisê
Wexta giyan, kax û kêşê

Kurdperwer lı ciki kombûn
Hevdu ditın zef dılşa bûn

Rûnştın lı hev şêwırin
Weka bıran, peyvên şirin

Pışti gelek gotûbêjan
Kesên zana, kesên rêzan

Gotın " em komelek sazkın
Gel bêt rêze, em gel rêzkın

Bese êdi ev razandın
Bıbe ku xwin bê rijandın

Çendsel sale zılma Romê
Hukmek hove, naye ramê

Rom naxwaze Kurd şiyar bın
Xudan dewlet, xudan war bın

Ev erd, erdê me Kurdane
Navê welat kurdıstane"

Şêx Said'ê Piran

**Lı nav xwe de girtın bıryar
Rewşa welêt kırın diyar**

**Lı wê rêbaz nıvisandın
Deq û deq bı hevra xwendın**

**Sazbû komela AZADÎ
Bı dılxwazi, bı dılşadi**

**Bû serok Xalıt'ê Cıbran
Piroz kırın hemû bıran**

**Komelê riçal da nav gel
Weka koka kewli, nefel**

**Rêzanan gel rêzdıkırın
Serwext û şıyar dıkırın**

**Romê şık bır xew lê revı
Bû Şeytanek, bû wek rovi**

**Bı drav û malê dınê
Bêbext ditın, jı bo xwinê**

**Lı ser bêbextiya çaşan
Ew tevger ket bınan jan êşan**

**Eşirên Kurd xwe fırotın
Xalıt beg jı hate girtın**

**Lı Paliyê eşir kombûn
Bona Xalıt zef xemgin bûn**

**Ûsıv Ziya rabû serxwe
Pênûs, lénûsk wi da ber xwe**

**Tılı rakır Ûsıv lı wır
Temaşe kır Şêxê nemır**

**Got " ez dibêm ku Şêx Said
Bibe serok kalê egit "**

**Hemû kesan bı dıl û can
Gotın " başe, qence raman "**

**Kalê leheng ew pêşneyar
Pejırand wi, dest avıt kar**

**Lı wê rabûn çûn Piranê
Te dıgot " dıçın dilanê "**

**Hezar nehsed û bist û pênc
Lı Paliyê, Hûn'ê û Gênc**

**Tevgera Kurd zef geş dibû
Lı nav gel de xurt, baş dibû**

**Rojeki leşkerên Romê
Tev tıfing û şılf û rımê**

**Rabûn ew çûn gundê Piran
Wek toriyan, weka guran**

**Serbazeki dijminê har
Yeki bêbext, hov û mirdar**

**Wi liztîkek lî gund çêkîr
Yekser lî wê şer destpêkîr**

**Çend leşkerên dijmin mîrîn
Mayin rev'yan nûçe bîrîn**

**Ser ew bêbextiya serbaz
Lî Anqarê, Toqat, Sêvaz**

**Artêşên Tirk lez rêketîn
Çiyan, deştan de daketîn**

**Lî tev top û tev firokan
Nenhêriyan jî zarokan**

**Hêzên Kurd bêt havîl mabûn
Bist hezar kes hevra rabûn**

**Serokê Kurd kal Şêx Said
Mêrê zana, pîspor, egîr**

**Hemû kurdên azadixwaz
Lî cih rabûn wek şêr û baz**

**Ketın nav şereki gıran
Lı Xarpîtê, Mêrdin, Piran**

**Serdarê şer leheng YADO
Ew newiyê Werdê, Kurdo**

**Kalo ra got " bîde ferman
Ez bı gori, ez bı qurban "**

**Ferman da kalo ê pıspor
Got " bıgırın Ala kesk, sor**

**Êriş bıkın weka şêran
Em bımurın mina mêran "**

**Kurd şûn rabûn ketın nav şer
Xwin hat rıjandın lı her der**

**Hate girtın Amed, Xarpıt
Rom ji dibû har û ifrit**

**Wê beri dan Çapaxçûrê
Erzurum, çemê Xabûrê**

**Lê eşira Xormek, Lolan
Dızı ketın kort û çalan**

**Paşve kuştın bırayên xwe
Dan dest dijmin namûsên xwe**

**Jı bona Ol û meseban
Bûn hevalê can qeseban**

**Ew tevger werge şikandin
Mızgin jı Romê ra şandin**

**Dil hat girtın kal Şêx Said
Romê xwina hezaran mit**

**Sazbû " Dadigeh Serxwebûn "
Tirkên Faşist gelhev kombûn**

**Dijmın çıl heşt sêpi danin
Şêx Abdulqedir ji anin**

**Tev Şêx Said dardakırın
Meyitên wan girtın bırın**

**Abdulqedir'ê Geylani
Romê ew kuşt dawi ani**

**Şirit kırım gewriya wan
Cangori bûn çıl û heşt can**

**Lı ser kursi kalo bangkır
Jı bo gelê xwe hosi kır**

**Got " Kurdıno hûn tola me
Bıstının şakın ruhê me**

**HER BIJÎ KURD Û KURDISTAN
WÊ FELAT BE EW BIN DESTAN"**

**Wi şeri de dijminê har
Kuşt gelê Kurd pence hezar**

**Hin ronakbîr revîyan çûn
Lî Şamê wan sazîr Xoybûn**

**Pêşengkar mala Bedirxan
Wan jî wenda kir gelek can**

**Derxistin " Ronahi Hawar "
Tev Cigerxwin, kesên bijar**

**Zîman, wêje pêşve birin
Roj hat ew jî hemû mirin**

**Xwedê rama xwe li wanke
Ku bihişt hey, wan wê cike.**

**SERİHILDANA İHSAN NÛRİ PAŞA
Lİ ÇİYAY AGİRÊ P.Z 1926-1929**

**Hezar nehse bîst şeş-nehân
Hemû kulîlk, Nêrgîz, Reyhan**

**Vebûbûn ser çiyay Agîr
Pîr bêdeng bûn dar û kevîr**

**Lî wê derket Nûri Sait
Her zana bû, rewş qenc dîdît**

**Ew serbazê leşkerî bû
Zana, pîspor, azadixwaz bû**

**Wî zef dixwast Kurd azadbîn
Bîxwîn û şarezabîn**

**Derket lî arteşa Romê
Xwedê wîra nehat ramê**

**Wîna tevgera Kurd rêzkîr
Azadî bo gel daxwaz kîr**

**Got " ya mîrîn, ya Kurdîstan
Ew dayîke lî bîn destan**

**Dîvê em wê felat bîkîn
Bîn destan de azad bîkîn**

İhsan Nûri Paşa

Êdi bese ev bîndesti
Kêr goşt biri gihişt hesti

Bıgırın tıfing û şûran
Şer bıkın em weka mêran

Em can bîdın jı bo welat
Ku ev welat bibe felat "

Eşira Şakan û Cibran
Tev Celali, tev Heyderan

Hemû hevra ketın nav şer
Ku dijmin welêt bavên der

Kurdên Mûş, Amed û Sêrtê
Yên Mêrdinê, Malazgêrtê

Hatın yarmetiya bıran
Ku ceng bıkın dij neyaran

Ferzende, Kazım û Xalis
Heskê Tello xortên mlis

Şêr canfida Heci Bero
Tev Mûsê Berki û Miho

Çerxo, Yado, Temîrê Şemki
Şêr piling bûn hemû, gişti

**Lı dorbera İhsan kombûn
Ferman standın belav bûn**

**Ew sekvanên bê tırs leheng
Ketın nav şer, ketın nav ceng**

**Şadeye çiyayê Agır
Destpêkır şereki her gır**

**Kurd û Tırk hatın hember hev
Şerkırın wan bı roj û şev**

**Kurdên leheng, Kurdên şervan
Tırk lı pêş xwe kırın rewan**

**Bı sedan leşkerên Tırkan
Weka golık, berx, karıkan**

**Kuştın, dil gurtın wan şêran
Newiyên Med, Guti mêran**

**Lı hember top, tank, fırokan
Dırbên mezın dıdan Tırkan**

**Dûra İran, fırokên Rûs
Bûn yarên Tırk, rewş kırın pûs**

**Bı artêşên heri gewre
Meydana şer kırın fehre**

**Çar aliyên ew tevgerê
Dorvebirin ket çeperê**

**Lê disa ji serneketin
Pirr ciyan de ew binketin**

**Pıst ra wan hêz zêde kirin
Tev top û tank êriş kirin**

**Şewitandin gund û bajar
Kuştin kesên reben, hejar**

**Sê dewletên namerd û har
Welatê Kurd kirin tar, mar**

**Bı hezaran xort û jin, mêr
Dan ber gullan, şılfan û kêr**

**Kuştin, xwina Kurd rijandin
Mal hebûna gel şêlandin**

**Bı ew şıklê bêt namûsi
Ew tevger ji wer fetisi**

**Nûri Sait tev hevalan
Ketın şikeft, kort newalan**

**Berê xwe dan Rojhilatê
Çûn Seqizê, Mehabadê**

**Lî wan deran ew ciwar bûn
Roj hat ew ji mîrîm û çûn**

**Gelê Kurd qet wan birnake
Xwedê rama xwe li wanke.**

Gûrûbek kesên malbata Bedirxan'an

**TEVKUŞTINA DÊRSIM Û ÇIROKA
PÊŞREWÊ EW TEVGERA KURDÎ
SEYÎT ALÎ RIZA. P.Z 1937-1938**

**Sala si û heft û heyştan
Lı ser çıyan, lı nav deştan**

**Çiya, war û deştên Dêrsım
Mina Zilan, mina Dımdım**

**Der-dor ketın nav çeperê
Roma bêbext lı her derê**

**Wê çêdıkır dafıkên xwe
Tev dozfiroş, caşıkên xwe**

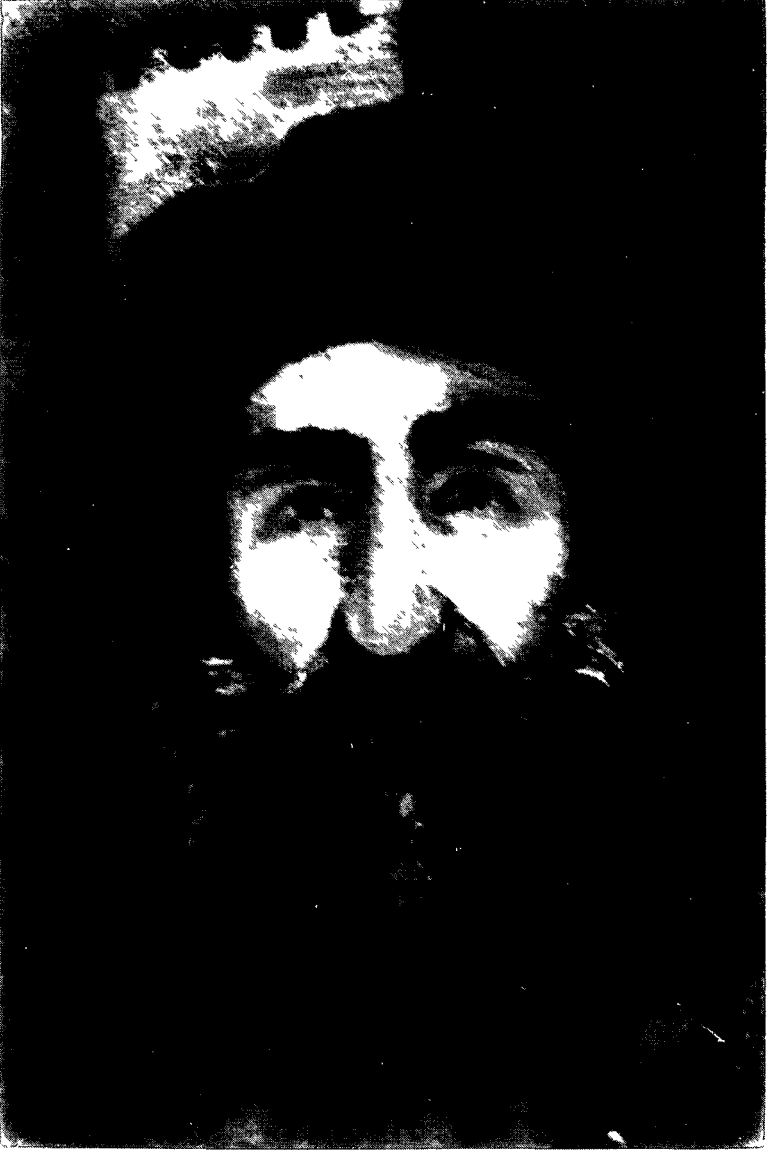
**Xebat dıkır bı roj û şev
Eşirên Kurd dıkır dij hev**

**Mıstê Kor û Celal bayar
Bona Dêrsım dabûn bıryar**

**Serok-komar bû Mıstê Kor
Serok-wezir Celal Bayar**

**Wan dıgot " lı ev cihanê
Jı bo Ol û bo imanê**

**Qetla Kurdan her helale
Ki bıkuje ew delale**

Seyit Ali Rıza

**Divê kurd li holê rabîn
Ku ranebîn, Tirk şanabîn**

**Mebên zarok, mebên pîr, kal
Mebên seqet, mebên kerr, lal**

**Ki ku kurde wan bıkujîn
Heya nexwaş, pıtık û jîn**

**Çêle ê mar bêt jehr nabe
Seri jêkî dereng nebe "**

**Ferman nıvisandın usa
Yekser dan Avdılah paşa**

**Generalê awerte bû
Ferman stand ew rabû zû**

**Bı tırênê çû Xarpitê
Leşker komkır Mûşê, Sêrtê.**

**Kalê mêrxwas Seyit Rıza
Pırr dıxwast Kurd bıbîn aza**

**Rıza gazi mir axan kîr
Soz ramana xwe beyan kîr**

**Wi got " hemû kurd bırane
Dılsozi şana mêrane**

Werın em hêzên xwe yek kın
Yek bedenbın, hevra şerkın

Bo Kurdistan'ek Serbıxwe
Em kar bıkın bo doza xwe

Armanç ev e em qêret kın
Gel guhneye zû felat kın".

Mir û axan guhdar nekır
Dıjmin bihist pırr dıl şakır

Eşir hevra nebûn dost, yar
Lı ew kêr dît Roma neyar

Seyit Rıza, hın kesên dın
Rabûn çûn ber gola bêt bın

Ew gol, gola kal Xızır bû
Nav ava çemê Mızûr bû

Rûniştın kêleka golê
Her tışt gengeş bû hat holê

Gotın " divê em qêret kın
Ku ev dayka xwe felat kın "

Sond xwarın ser ziyaretan
Kesên xudan kırametan

**Destên xwe dan ser Quran'ê
J1 bona Kurd-Kurdistan'ê**

**Sond vexwarin dubar kirin
Rabûn milên hev maçkîrîn**

**L1 wê rabûn çûn ser hêzan
Ku Tirk Dêrsim neke xîzan**

**Lê mixabe hînek eşîr
Bûn dij tevger, ewên bêd şîr**

**Xormek, Lolan û Bamasûr
Ev eşîran dîman lî dûr**

**Îzol, Aryan, Xeran, Şadi
L1 dozê ew nebûn xwedî**

**Bêd alî man, mêzekîrîn
Çaşan çî got, guhdarkîrîn**

**L1 Lodekan Husên Doxan
Bû hevalê Tirk Alpdoxan**

**Husên dîgot " Mîrşûd, Pîrîm "
Tev çaşîk Alî Yıldırım**

**J1 bo dijîmîn kîrîn xebat
L1 Mêzgirê, Pêrtêg, Xozat**

**Pırr geriyan nav eşiran
Tev namerd û tev bêt şiran**

**Rûniştın û gel xapandın
Hêza tevger dışikandın**

**Dıgotın " Mıstefa Kemal
Ew bıde we, milk, war û mal**

**Hûn guh medın Seyit Rıza
Ew dinıke nine aza**

**Çıye lo-lo Kurd-Kurdıstan?
Em ketıne qurna bıstan**

**Tırk û Kurd em yek bırane
Navê Xwedê bar gırane "**

**Husên dıgot " Pirê weme
Lı axıret, ez gel weme**

**Heke hûn guhdar mın nekın
Nıfır bıkı m dil şanekın**

**Bawerkın roja maşherê
Mın bıbının lı ew derê**

**Ceddê mın Mansûr, Mihamed
Axıriyên we bıkı m bed**

**Sonda mın Eli, Mihamed
Ez nedım we şefat, irşad "**

**Wi navê pısmamê xwe ji
Da Romê ku, Rom bıkujı**

**Xortê delal Ali Barût
Ronakbir bû, doz diajot**

**Leşker lı pey Ali ketın
Deşt û kaşan de daketın**

**Ali ditın lı Sorpiyan
Kelepçe kırım dest pêyan**

**Xortê delal lı wê bû dil
Bû nêçira dijmin gafil**

**Cenderman Ali dan pêş xwe
Riya Xarpîtê dan ber xwe**

**Bervı çiyay Mercimekê
Bırın kurê Apê Kekê**

**Rêva Ali gelek ti bû
Lêv qeışt, zıman zıwa bû**

**Gihıştın ser kaniyeki
Kurdo fêrbe tu birneki**

Ali lı leşker tıka kır
Got " keremkın tıstek lı vır

Destûr bıdın bo qılmek av
Vexwım ku ez bavêjum gav "

Cenderman got " fermo vexwe
Xarbe zûke rabe serxwe "

Ali xar bû lêv da avê
Lı ew hûrdem, lı ew gavê

Cenderman tıfing kışandın
Teqandın çiya hêjandın

Gule berdan ser serê wi
Pıjıqi mêjo, xwina wi

Ava kaniyê bû reng sor
Rojê mêzedıkır lı jor

Ew nûça reş zû belav bû
Dıjmin bıhist zef dılşa bû

Bavê Ali Apê Kekê
Elif, Mircan, tev Çiçegê

Dê, bav, xwişkan lı xwe xıstın
Por lı serên xwe nehiştın

Danin şini, kırım hawar
Gotın " Kurmê darê, dar xwar "

Bı ew rengi, bı ew tehri
Bı bêbexti, bı nokeri

Dijmnan ra ew bûn heval
Pırr dan kuştın kesên delal.

Aliya dın de lı Xarpîtê
Mêrdin, Amed, Mûş û Sêrtê

Romê gelê kurd komdıkır
Lı diji hev qenc rêzdıkır

Dıgot " ki ku deh Elewi
Bıkuje Xwedê lı ba wi

Ew danîşe lı cenetê
Gel Mihamed axıretê "

Tırkên Faşist, Kurdên Şafi
Tev Hambeli, tev Hanefi

Bo kuştına Elewıyan
Lı tev dijın ketın rıyan

Kêr, şûrên xwe dan ser hesan
Ku serjêkın dehe kesan

**Riya bîhişt xwera vekın
Ba Mihamed dılan şakın**

**Tev hori û tev melekan
Rûnın bixwın hevvar, hêkan**

**Ew perwerde dijmin dıda
Lûl dıkır û lûl aj dıda**

**Lı Sêvazê, Mûş û Wanê
Qers, Heqari, lı Tatvanê**

**Kurd dıhatın hember Kurdan
Dışewtandın warê merdan**

**Bona Ereb, bona Tırkan
Bı şılfan zıkên dayikan**

**Dıqelişandın dıkuştın
Jin lı Dêrsım nedıhiştın**

**Romê dıgot " bıkuj Kafır
Ku Xwedê we bıbine vır "**

**Kurdên xeşim û Olperest
Dıçûn ser bıran raste-rast**

**Bo Ol, meseb, bıra dıkuşt
Ku rojek zû bıçe bîhişt.**

Seyit Rıza û Ali Şêr
Ew mêrxwas bûn, gernas û mêr

Tev Şahan û Beytar Nûri
Daxwazên wan neçûn seri

Beri şer de Tirk'ên casûs
Hewa kırım dûman û pûs

Gelek caşên Kurd kırıyan
Raz -sır- standın dageriyan

Bıraziyê Seyit Rıza
Şev û roj ew ranedıza

Navê ew bêbexti Rayber
Ew dijmin ra bûbû rêber

Casûs cem Rayber rûniştın
Zêr û ziv dan, rê derxıstın

Gotın " kuro tu Ali Şêr
Bıkuj bıstın heqıbek zêr

Seri jêke mera bine
Kesek diji Tirk nemine

Em bıdın te mal, dewar, erd
Lı cihan de nebini derd "

**Rayber çend caş girtın ba xwe
Wi xwaş çêkır planên xwe**

**Tev Zeynel Kop ew rêketın
Gaz û tatan de daketın**

**Çûn lı Ali Şêr bûn mivan
Rûnştın ser kursi, diwan**

**Gotın " bira em birçine
Mera piçek xwarın bine "**

**Zarife zû rabû serxwe
Pêşmala xwe wê da berxwe**

**Ani toraq, gırar û nan
Ser sıfrê de çend nefer can**

**Yekcar yeki rakır tıfing
Teqand lı ser kezew, dıl, sing**

**Ali Şêr ket ser erda sar
Zarife kır qirin, hawar**

**Wê şeşar girt lez çû ser wan
Wan bêbextan nedan eman**

**Lı wê wan ew du can kuştın
Ser jêkırın, beden hiştın**

Ali Şêr û xêzana wi Zarife Xanum

Wana têt xwar nan û şorbe
Kırın dest xwe çal û torbe

Herdu seri kırın torbe
Nêzık bûbû, şev mîxurbe

Tariyê de rabûn serxwe
Riya Xarpît lez dan berxwe

Bırın dan Avdulah Paşa
Standın zêr, ziv û yaşa (biji)

Dûra ew dor hate Şahan
Ranezabû roj û mehan

Bıraziyê wi nav Pırço
Lı dest wi de tıfing û ço

Pırço got " Apo tu raze
Ez dıdım te sond û soze

Qet teyreki derbaz nekım
Binhêrım dorberê sekım

Ev çend roje tu ranazi
Tu Apê mın, ez bırazi

Palde piçek tu hêsa be
Ev çı xeme, çı hesabe?"

Şahan palda ket xewa kûr
Pırço kışand tıfing û şûr

Kuşť Apê xwe seri jêkır
Dılê hukma Romê şakır

Hesenê kurmamê Şahan
Bı lez û bez, bı dıl kovan

Çû ku ew Şahan bıbine
Jêra bêje wır nemine

Dit ku pısmam lı wê tune
Got ez pırs kım gelo kune

Got " Pırço ka Şahan Axa?"
Pırço got "ew çû mala xwe "

Hesen got " em bıçine gund
Rewş xırabe, qet nine rınd "

Pırço, Hesen lı rê ketın
Hewraz, tıran de daketın

Pırço lı pey dimeşiya
Hesen lı xwe nehesiya

Lı geliyek kûr tarıda
~~Pırço tıfing lı Hesen da~~

**Hesen ji kuşt seri jêkır
Rûnişt dora xwe mêzekır**

**Herdu seri anin ba hev
Xwinê de bûn simbêl û dev**

**Porên wan li hev girêda
Avit ser ml tirs xofê da**

**Rêket ku biçê Xarpitê
Seran bide hukumatê**

**Ew bêbexti li nav gel da
Zû belav bû gelek jan da**

**Kurdperweran pêşi girtin
Ew seg kuştin rewş guhartin**

**Goştê wi dan teyr û tûran
Bû xwarina hırç û guran**

**Serdarên şer bi ew tehri
Hatın kuştin jêbûn seri**

**Bi ew rewşê tevger jar bû
Hukma Romê hırç û har bû**

**Leşker berida Xozatê
Got " radest bin hukumatê "**

**Kurdperweran guhdar nekır
Qet keseki ser xarnekır**

**Lı cih rabûn derketın der
Hember dijmin ew ketın şer**

**Sevkanên Kurd berxwe dıdan
Jı bo welêt, wan can dıdan**

**Şerdıkırın weka şêran
Jın û keç ji, lı tev mêran**

**Jı bo Kurdıstanek aza
Ew fermana Ali Rıza**

**Bı hezaran şêrên bêt nav
Hatın kuştın bın roj û tav**

**Dijmin ket newala Quti
Hember şêrên jir, jêhati**

**Gernas, mêrxwasên Demenan
Dıgotın " Ya mayın, neman "**

**Destpêkır şereki gewre
Meydana şer bû her fehre**

**Dest dijmin de çekên gıran
Êriş kırım mina gıran**

Lı erdê tank, jorde fırok
Barandın bombeyên gılok

Şewitandın dar, darıstan
Ağır ket erdê Kırđıstan

Jın û mêr xortên Demenan
Qet wenda nekırın zeman

Ketın hember dijminê har
Qemê Demen dıkır hawar

Dıgot " berxwe bıdın bıra
Lıngên dijmin mekın vıra "

Qem û Mem tev Bes û Fatan
Derketın ser zinar, tatan

Tıfing girtın ketın nav şer
Kuştın gelek leşker, nefer

Bı hezaran dijmin kuştın
Çekan de gule nehiştın

Kurd lı wê şuva kışıyan
Beri-dan geli û çıyan

Çûn ketın newala Laçê
Ku zû wenda bıkın rêçê

Îcar dijmin lı dû wan çû
Rêça Kurdan wenda nebû

Disa şer lı wê destpêkır
Bı şev û roj berdewam kır

Dawiyê de Kurd bınketın
Hêzên Romê ew serketın

Zar, zêç, mêr ketın şıkeftan
Lı tev keç û lı tev xortan

Lewra qırşûn, gule neman
Dijmin wenda nekır zeman

Kır şıkeftan jehra axû
Ku Kurd têda bımırın zû

Dûra derên ew şıkeftan
Bı beton va hemû dadan

Ew kesana werge kuştın
Qet kesek wan sax nehiştın

Îcar ketın gund û goman
Nedan jindewarki eman

Zar û zêç, jın, mêr komkırın
Dest girêdan girtın bırın

**Kırın xanan, kırın aşan
Ağır dan ber bihn da laşan**

**Şewitandın zar, zêç û jin
Lı Dêrsım de nehiştın jin**

**Ew kes werge cangori bûn
Ketın dirok ew birnebûn**

**Dorbera çiya'yê Tûjık
Dijmın negot " mezin, qıçık"**

**Dest dijmın de tıfing û şûr
Serjêdibûn zarokên hûr**

**Keç, jin, bûk ji, ber neyaran
Dıçûn ser kevir, zinaran**

**Jor de xwe diavıtın jêr
Ku namûs qet nebe qılêr**

**Romê zar, zêç dıkır çalan
Diavıt gol, çem newalan**

**Bı hezaran xeniqandın
Çı ku ditın ew şêlandın**

Zıkên jınan bı şılf, kêran
Dıqel'şandin lı pêş mêran

Gelo kure, gelo keçe
Were kuştın dij Tırk neçe

Çêleyê mar bêt jehr nabe
Hin piçûke seri jêbe

Ew pızızên çend mehini
Beden çılmok sor û xwini

Perçe-perçe dıkır dijmin
Dıgot " Kurde neyarê min "

Seyit Rıza nûçeyên reş
Stand ew bû xemgin, dilêş

Wi wenda kır hevalên xwe
Çar şêr, piling lehengên xwe

Şahan Axa û Ali Şêr
Lı dil ket xençer, şûr û kêr

Kalo êdi tenê mabû
Tev zarokan lı şûn rabû

Çûn ketin nav daristanan
Dûrketin gund, şaristanan

**Dijmın dit ku tevger nema
Zeman wenda nekır hema**

**Nûçe şand pê Ali Rıza
Got " were vır bibe aza**

**Bı hevra em çêkın peyman
Navê Xwedê soz û raman "**

**Seyit Rıza bı dılsari
Pejırand ew pêşneyari**

**Hêvi nedit lı cihanê
Berê xwe da Erzınganê**

**Seyit Rıza tev hevalan
Derbaz bû çem û newalan**

**Çû ser pırd a Mamaxatûn
Pırd lı ser lenger û stûn**

**Qaymeqam, Serdar û Wali
Leşker girtıbûn her ali**

**Ew şêrên Kurd lı wê bûn dil
Dafık bed bû, tori bûn Fil**

**Dest û lingên wan girêdan
Bı peyvên pis, dûra lêdan**

Dijmın ew bırın Xarpitê
Bervı ben, ağır, şiritê

Bêt pırsiyari, bêt pırsin
Kırın zindan wek har û din

Pışti çend roj bang wan kırın
Dest girêdan girtın bırın

Şev tari bû, esman sayi
Rewş Romê ra bûbû şayi.

Rayber dijmın ra bû rêber
Ket pêşiya leşker yekser

Ku ew hemû wê malbatê
Bıde destê hukumatê

Lı nav darıstan geriyan
Bın her kevir, dar nêhriyan

Dıtın zar û zêçên Rıza
Lı nav bêdengiya Xweza

Dijmın lı wan bombe barand
Ew ocax binde temırand

Sêzdeh kesbûn ew lı hember
Lı nav wan de xwişkê Rayber

**Ew ji tev zar û zêçên xwe
Bûn nêçira xal, bira ê xwe**

**Ew bêbextê har û heywan
Bû mêrkujeki sêzdeh can.**

**Leşker berida Mêzgîrê
Ket Çarsancax, lîwa Pêrê**

**Êriş dan ser gund û goman
Ser kesên reben bêt guman**

**Dıgirtin gundiyên hejar
Lî tev gelek kesên bijar**

**Nedıgotin zar, zêç û jin
Jehr û axû dıkirin jin**

**Hezaran kes kom dıkirin
Barbari dıgirt dıbirin**

**Dıdan pêş xwe wek nokeran
Dimeşandin wan xwınxwaran**

**Kurd dıkirin gurtixanan
Dıdan ber ço û lêdanan**

**Dûra ew derdixıstın der
Mına kesên dil û noker**

**Selef, selef dimeşandin
Ser, çavên wan dîşikandin**

**Dîbirin newala Sîndam
Wan leşkerên Roma bêt ram**

**Lî bîn çiyay Aşil Bawa
Kuştin Kurd ra dibû rewa**

**Grûp, grûp rêzdîkirin
Dûra ew gule dîkirin**

**Kurd dîdan ber şîf, qirşûnan
Weka haran, weka dinan**

**Hîn leşker çûn Axkilisê
Moxîndî, Mastan, Kolmisê**

**Dil girtin du lawên Bîlo
Lî Moxîndî, Apê Sîlo**

**Silêman lî tev Axa Beg
Hatîn girtin, yekser, bêdeng**

**Herdu bîra girtin bîrîn
Lîyaq dîtîn wanra mîrîn**

**Bîrîn kîrîn girtixanê
Dan ber êşkence, lêdanê**

**Rojtira dın derxistin der
Nir dan ser wan, bîrın bênder**

**Sami kîrın stuyê wan
Gîrêdan mina heywanan**

**Ser bênder kereng raxistin
Sol lîngên wan de derxistin**

**Tazikîrın, pêxas kîrın
Gam dan paş wan, ew zext kîrın**

**Serbaz rûnîştîbû hember
Dîlşa dibû, dîda xewer**

**Herdu bîra dan ber zextan
Wan neyaran, wan bêbextan**

**Ew bîrana werge kuştin
Kês û ka xwinê de hiştin**

**Perçe-perçe bû canê wan
Ew kês sor bû, bî xwîna wan**

**Sîlêman Sûdi'ê dadger
Lî Kûpîkê Seyid Heyder**

**Ew jî dil girtin gîrêdan
Lî tev çêr û lî tev lêdan**

Sılêman Sûdi Beg'ê kal
Xebitibû ew gelek sal

Wi karguzari bo Romê
Kırıbû, Qers, Erzurumê

Lê disa ji Roma bêbext
Ew kala nêçir girt bêt wext

Ew ji bı şılf, xençer kuştın
Dêrsım de jiyan nehiştın

Dûra mala Husên Doxan
Sırgûn bûn tev gelek axan

Hukma Tırk gelek mal da wi
Pırsa Dêrsım ji dit dawı

Lı meydanê sêpi danin
Kurê Seyit Rıza anin

Navê ew xort Husên Reşık
Mına şêr bû, pırr ji xweşık

Ew lı hember çavên bavê
Dardakırın lı wê gavê

Romê yek-yek dardakırın
Dûra gazi Rıza kırın

**Seyit Rıza çû binê ben
Bêt tırs û xof, bı rûki ken**

**Got " rojek bê ev gelê mın
Lı we bigre tol xwina mın**

**HER BIJÎ KURD Ê KURDISTAN
BIMRE HUKMA TIRK-TIRKISTAN"**

**Serê xwe kır helqa bı rûn
Ling kursi xıst, neyar mat bûn**

**Lı wê ew ji bû cangori
Teyr û tûran kırın lori**

**Dûra dijmin lodek êzing
Avit serhev, kır dorê sing**

**Meyit danin ser êzingan
Celat rabû li ser ligan**

**Ferman stand ağır da ber
Şewitandin beden, ling, ser**

**Bedenên wan bûn ax, xali
Ax dan ber ba, çû her ali**

**Armanc ew bû ku tırbên wan
Jı bo Kurdan nebın nişan**

**Kesek tırbên wan nebine
Pırsnekın û nebên "kine"**

**Ew ji werge hatın kuştın
Tevger nema, kes nehiştın**

**Tenê kesek felat bûbû
Ew ji Beytar Nûri xwe bû**

**Can felat kır ew çû Şamê
Xwedê li wi bike ramê.**

**Îcar dor hat bo hevparan
Qet guh nedan dost û yaran**

**Memık axa ê Ariyan
Mina segê ber deriyan**

**Miroveki bej kın jar bû
Hukma Tırk ra dost û yar bû**

**Rojek Romê gazi wi kır
Çıl neferên malê komkır**

**Bırın cihki ew rêzkırın
Leşker hemû gule kırın**

**Du bûkên wi ji du can bûn
Pıtık-zıkan-de perçe-bûn**

Niřana zordestiya dewleta Tirk

**Ew jin, zarokên bê tawan
Hatın kuştın dil bûn kovan**

**Lı wê ji çûn Cıvarikê
Xwedê' o tu qebûl nekê**

**Bo neferên Bertal Axa
Zû bıgırın nêçirên xwe**

**Bertal Axa ê Xormeki
Dıda dijmin nan, ka, fêki**

**Djimin ew ji pırr xeter dit
Derê wi xıst koç û kilit**

**Şêşt û şeş neferên malê
Leşker komkır bire holê**

**Pir û kal tev zar û zêçan
Kip gırêdan hevra pêçan**

**Hemû dan ber şıf, qırşûnan
Kuştın mina har û dinan**

**Hemû hevpar wenda kırım
Mal şewtandin, talan kırım.**

**Djimin gazi bêbext Rayber
Kır, got " were rûne hember**

**Te dılsozi mera kar kır
Dılê Kemal Paşa şakır**

**Nema êdi şer û tevger
Bo te tune çûyin û ger**

**Ew kesên ku gelê xwe ra
Nebın yar bav, diya xwe ra**

**Xeriban ra qet nabın yar
Dıvê nejin ew kes çucar**

**Te jı bo zêr, zivên cihan
Kuşt Ali Şêr, Pırço Şahan**

**Êdi nema kar û xebat
Lı Anqarê fermanek hat**

**Dıvê ferman êdi bê ci
Xwedê ji bê ew nabe si "**

**Serbaz ferman da leşkeran
Got " girêdın bıgrın zêran "**

**Leşker rabûn ew girêdan
Tev kifiri, leqem, lêdan**

**Şara reş dan ser çavên wi
Dan ber diwêr qenc pıšta wi**

**Qirin, hawara wi caşi
Mırın didit berçav, xwaşi**

**Gule berdan ser dilê wi
Perçe-perçe bû canê wi**

**Zarokên wi hemû kuştın
Qet keseki wi nehiştın**

**Dijmın dıgot " ev kes nejin
Ku buminın rojek bêjin**

**Kar-berên me neyên zanin
Bedelên kar neyên dayin "**

**Romê zêr, ziv şuva stand
Kar û berên xwe qenc qedand**

**Gelê Kurd Rayber birneke
Navê wi zarokan neke**

**Ev hosiya Kurdperweran
Dıvê birnebe çucaran.**

SÎ Û SÊ GULEYÊN DIJMIN
P.Z 1943

Lı Kurdistan'a Rojhilat
Deng û bahs lı wê qenc dihat

Kurdperwerên ew perçeyi
Hatın gelhev rewş bû sayi

Dixwastın çêkın komelek
Bıran ra şandın reşbelek

Jı bona ew Kurdên Bakûr
Nedixwastın rawestın dûr

Gelek kesên hêja, dılsoz
Rûniştın ew, dan hevdu soz

Ku rêkevın bıçın İnan
Kar, xebat bıçın tev bıran

Si û sê kesên bıjar bûn
Bıryar standın cih rabûn

Bı lez û bez ew rêketın
Kaş û çıyan de daketın

Berê xwe dan Rojhilatê
Ku ew bıçın Mehabadê

Bikevın tev refên biran
Şerbıkın hember neyaran

Lı tev Barzan, lı tev Qazi
Karbıkın gel bıkın razi

Faşist generan Múxlali
Şık bır ser ew rewş û hali

Leşker şand pêşiya Kurdan
Wan mêrxwasên kurên merdan

Ew kesana Kurdperwer bûn
Lı ser dozê her şiyar bûn

Leşker ketın pêşiya wan
Lı wê dil bûn si û sê can

Dest û pêyên wan girêdan
Şuva anin kırım zindan

Dûra derxıstın meydanê
Jı bona kuştın, lêdanê

Ferman da Faşist Múxlali
Tev Qaymeqam, lı tev Wali

Si û sê kes dan ber diwar
Tıfing girtın leşkerên har

**Nişan girtın, gule kırın
Lı wê ew cangori kırın**

**Hozanê Kurd Ahmed Arıf
Bı helbest kır salıx, tarıf**

**Jı bo wan si û sê kesan
Ku Kurd birnekın qesasan**

**Cangori bûn ew lı Wanê
Kurdo birbinın ew janê**

**Ev bûyeran hûn birmekın
Bıkın gar, guh de dardakın.**

**KOMARA MAHABADÊ Û XURANDINA
EW KOMARA KURD P.Z 1946-1947**

**Hezar nehse û çil û şeş
Lı Mehabad rojek xweş, geş**

**Hezaran Kurd ketın meşan
Tev Qazi'ê leheng, rêşan**

**Wana xwastın war cihên xwe
Çand, zargotın, zımanên xwe**

**Gotın " ev erd warê meye
Mırata bav-kalên meye**

**Em naxwazın bijin bındest
Ev e daxwaz, ev e mabest "**

**Lı wê sazû komarek nû
Dijmın şuva kışiya çû**

**Hat bijartın Serok-Komar
Tev weziran rabû sond xwar**

**Ew kes Qazi Mihamed bû
Zana, pıspor, ew rêşan bû**

**Mêrxwas Mistefa Barzani
Heyşt-sed mêr wi xwera ani**

Qazi Mihamed

**Hemû pêşmerge, leheng bûn
Lı Mehabad amade bûn**

**Serok Barzan lı wê kar girt
Her tışt qenc dit piva dagirt**

**Ew bû wezirê leşkeri
Bı dıl ew erk girt, wi mêri**

**Wan salan de leşkerên Sor
Ala xwe rakırıbûn jor**

**Soviyet ketıbû İran
Bûbûn dijmin herdu ciran**

**Şah, İngiliz hatın ba hev
Hev şêwırin bı roj û şev**

**Dûra bang Soviyet kırın
Nav xwe de peyman çêkırın**

**Soviyet kışand hêzên xwe
Jı bo maf berjewenda xwe**

**Pırr dılşa bû dijminên har
Şahê Faşist, ew koremar**

**Ew rojê de ferman derxıst
Top, tank bervı Kurdıstan xıst**

**Êriş da ser Mehabad'ê
Nûçe gihişt Mûşê, Sêrtê**

**Gund û bajar şewitandin
Xwina hezaran rijandin**

**Şah xurand ew Komara nû
Got " bikujin serokan zû "**

**Lı meydana çar çiran de
Pêş çavên xwişk, bav-bıran de**

**Serokên Kurd dardakirin
Komar lı holê rakirin**

**Sedem ji İngiliz, Sovyet
Bı destên wan tevger binket**

**Evana gişt mera dersin
Dijmın Tırk, Ereb, Fars'ın**

**Dıvê Kurd dost û dijminan
Hev cûdake, birke xeman**

**Beri her tışt xwe bawer ke
Ku welatê xwe rızgar ke.**

**" Pışti salên 1950'an de, rewşa
Kurdistan'a İnan û Iraq "**

**Rewş xîra bû Iraq, Îran
Lî welatê bav, bapiran**

**Du dewletên har û barbar
Çûn ser kurdan wek gurên har**

**Lî tev top û tev firokan
Ketin xwina jin, zarokan**

**Sê xwinmijên hov koledar
Lî nav xwe de girtin biryar**

**Patkê Bexdat, Patkê Sento
Wek Warşowa, weka Nato**

**Ew li hember pîrsa kurdan
Damezrandin wan namerdan**

**Rewşa Kurdan ket xeterê
Xwin herîki li her derê**

**Dijmîn xurt bûn, ligel hev bûn
Dost û yarên Kurd tune bûn**

**Dijmînan nedîdan eman
Pêşmerge ji bêt havîl man**

**Ditîn ku qet sernakevîn
Gotin "divê em birevîn"**

**Pênc sed şervan ketın rıyan
Derbaz bûn ser kaş û çıyan**

**Yar ditın wan hukma Sovyet
Dıjmun tev caşan pey wan ket**

**Pênce du roj ew meşıyan
Lı Sovyet de xwe hesıyan**

**Stalın ew belav kırın
Yek û yek hev cûda kırın**

**Serok Mele Mıstefa bû
Dıxwast dagere welat zû**

**Danzdeh salên dûr û dirêj
Lı Sovyet de ew kırın gêj**

**Dûra dagerıyan welat
Disa şer bû wan re xelat**

**Mêrxwas Mıstefa Barzani
Tev Qasımlo, Talabani**

**Ketın nav gel, gel rêzkırın
Bı milyonan şıyar kırın**

**Gotın " erdê me Kurdistan
Em felat kın wê bın destan"**

**Pêşmerge derketın çıyan
Gund û mezre, lı her ciyan**

**Canfidayên mina şêran
Doz parastın weka mêran**

**Lı nav deştan, lı nav kaşan
Hember dijmin, hember caşan**

**Wana gelek erd azad kır
Hemû Kurdan her dılşa kır**

**Roj hat hêz lı hev cûda bûn
Bûn dijên hev bı salan çûn**

**Bıran xwina hev rijandın
Kurdistan tev de hêjandın**

**Bı ew tehri, ew hewayi
Dıbûn nêçir bı hêsayi**

**Wana nexwast hêz bıbin yek
Gelê Kurd dılşabe carek**

**Bı ramanên hev cûdayi
Qet lı hevdu nebûn xweyi**

**Hınek bûn çep, hınek bûn rast
Şaşiti nekırın serast**

**Hina ku nebûn humanist
Bûn Sosyalist, bûn Kominist**

**Ki Maoist, ki Leninist
Gel sifte ew nav dibîhişt**

**Sazûmanek nû itopik
Xwastin çêkûn ew binûn pêk**

**Her yeki cûreki welat
Dit, tehlil kûr, tev Rojhilat**

**Bona ditûnên hev cûda
Xwin rijandûn, can bûn fida**

**Ders bûyeran dernexistûn
Bêt şerm, fedi hevdu xistûn**

**Dirok evan binivise
Dawi bîdûm evqas bese.**

**BÛYERA ÇIL NEH RONAKBÎR Û
REWŞENBÎRÊN KURDISTAN
P.Z 1959**

**Pîşti ewqas zîlm û kuştin
Gelek kes gelhev rûniştin**

**Jî bo hîn pîrs û alozan
Kesên zana, kesên rêzan**

**Xwastin ku bo gel kar bîkin
Hêdi-hêdi gel rêzbîkin**

**Lewra gel xewê de mabû
Dîlan de aram nemabû**

**Hukma Romê şik bîr ser wan
Hatın girtin çil nehe can**

**Naci Kûtlay, Ziya Acar
Sait Elçi kesên bîjar**

**Şêrê bêt tîrs Mûsa Enter
Dijmın ew ji kîr dil, noker**

**Hatın girtin bûn tawanbar
Ketın destê Roma xwînxwar**

**Mın dîxwast navên wan yek-yek
Bınıvsinım bî rêk û pêk**

**Lê mixabe ew keys nebû
List a navan gelmın nebû**

**Dixwazım mın bıborının
Hûn bırayên eziz, şirin**

**Dem sala pênce û nehan
Ew bûyera çıl û nehan**

**Çıl neh kesên zana, serwext
Hemû komkır Roma bêbext**

**Kır zindan û girtixanan
Bı salan û roj û mehan**

**Bın êşkence zılm û lêdan
Çend kes kuştın, yên dın berdan**

**Romê ew kırın bın çavan
Tev lı xwişk û dê û bavan**

**Nehiştın ku Kurd ji rêzbın
Ser doza xwe şiyar bıbın**

**Lê disa ji Rom serfıraz
Nebû, nehat cih, ew daxwaz**

**Lı her der de kurd qenc rêzbûn
Gelek komel, Parti sazûn**

**Bı roj û şev xebat kırım
Diplomasi pêşva bırım**

**Ew çıl nehe kesên bijar
Pûç kırım kar-berên neyar**

**Doza Kurd ket encamek nû
Cihanê ji Kurd naskır zû**

**Xebatên wan Kurdperweran
Vala neçû qet çucaran**

**Dirok wan kesan birneke
Rûpelên xwe wan ra veke.**

DAWI

Mistefe Barzani

